

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α΄

Opening considerations

Greeting

1:1 Παῦλος, κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ¹ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός, **2** τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ—αὐτῶν τε² καὶ ὑμῶν.³ **3** Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

A word of thanksgiving

4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **5** ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, **6** καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, **7** ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **8** ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους, ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ.⁴ **9** Πιστὸς ὁ Θεός, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.⁵

A word of exhortation

10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. **11** Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. **12** Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· «Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου,» «Ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ,» «Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ,» «Ἐγὼ δὲ Χριστοῦ.» **13** Μεμέρισται ὁ Χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν,⁶ ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε;

A disclaimer about baptism

14 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ⁷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γαῖον, **15** ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα.⁸ **16** Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. **17** Οὐ γὰρ ἀπέστειλén με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' ⁹ εὐαγγελίζεσθαι—οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου,

¹ ἰησου χριστου f³⁵ NA [98.5%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 P⁴⁶B [1.5%] NU

² τε f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B [3%] NU

³ υμων f³⁵ [25%] | ημων P⁴⁶NA,B,C [75%] HF,RP,OC,TR,CP,NU

⁴ χριστου f³⁵ NA,C [99.5%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- P⁴⁶B [alone]

⁵ ἰησου χριστου του κυριου ημων rell | ~ 34512 CP

⁶ υμων rell | ημων [15%]

⁷ τω θεω f³⁵ C [97%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | 12 μου A [2%] | --- NB [1%]

⁸ εβαπτισα f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | εβαπτισθητε P⁴⁶NA,B,C [3%] NU | five further readings [2%]

⁹ αλλ rell | αλλα P⁴⁶NB [1%] NU

ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

The nature of the Gospel

Foolishness to the lost

1:18 Ὁ¹ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστίν, τοῖς δὲ σωζόμενοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστίν. **19** Γέγραπται γάρ· «Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω.» **20** Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεὺς; Ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώ-ρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου;² **21** Ἐπειδὴ γάρ, ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας **22**—ἐπειδὴ καὶ³ Ἰουδαῖοι σημεῖον⁴ αἰτοῦσιν καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, **23** ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον· Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησιν⁵ δὲ μωρίαν. **24** Αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν, **25** ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν.⁶

God uses 'nothings'

26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί· ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοί, κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· **27** ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνη,⁷ καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνη τὰ ἰσχυρά· **28** καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός—καὶ⁸ τὰ μὴ ὄντα—ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ· **29** ὅπως μὴ καυχῆσθαι πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.⁹ **30** Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία¹⁰ ἀπὸ Θεοῦ—δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις—**31** ἵνα καθὼς γέγραπται· «Ὁ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.»

Not with human wisdom but with God's power

2:1 Καγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ

¹ ο *rell* | --- CP

² τουτου *f*³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶ *NA*,B,C [4%] NU

³ και *rell* | 1 οι [45%] [According to Swanson, but no one else mentions it.]

⁴ σημειον *f*³⁵ [92%] HF,RP,OC,TR,CP | σημεια P⁴⁶ (*NA*),B,C [8%] NU

⁵ ελλησιν *f*³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | εθνεσιν *NA*,B,C [4%] NU

⁶ εστιν *f*³⁵ C [93%] HF,RP,OC,TR,CP | --- *NA*,B [4%] NU | --- P⁴⁶ [3%] omit the whole clause (A likely case of homoioteleuton—three words in a row.)

⁷ τους σοφους καταισχυνη *f*³⁵ [73%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 312 P⁴⁶ *NB*,C [12%] NU | --- A [15%] omit a whole line [homoioteleuton]

⁸ και *f*³⁵ B [98%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶ *NA*,C [2%] NU

⁹ του θεου *f*³⁵ P⁴⁶ *NA*,B [92%] HF,RP,OC,CP,NU | αυτου C [8%] TR

¹⁰ ημιν σοφια *f*³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 (P⁴⁶) *NA*,C [4%] NU | ~ 2 ημων B

σοφίας καταγγέλλων¹ ὑμῖν τὸ μαρτύριον² τοῦ Θεοῦ. **2** Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ³ εἰδέναι τι⁴ ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. **3** Καί, ἐγὼ⁵ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. **4** Καί, ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς⁶ ἀνθρωπίνης⁷ σοφίας λόγοις,⁸ ἀλλ' ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως, **5** ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν⁹ μὴ ᾗ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ.

Wisdom for the mature

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων. **7** ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ¹⁰ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν, **8** ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν (εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν). **9** Ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· «Ἄ ὀφθαλμοὶ οὐκ εἶδεν¹¹ καὶ οὐς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.» **10** Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν¹² διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ·¹³ τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ,¹⁴ καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ.

11 Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν¹⁵ εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. **12** Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα¹⁶ τοῦ κόσμου ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν¹⁷ τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. **13** ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς

¹ καταγγέλλων *rell* | καταγγελων [4%] CP

² μαρτυριον *f*³⁵ B (94.1%) HF,RP,OC,TR,CP | μυστηριον P^{46v} *KA*,C (4.4%) NU | four other readings (1.5%)

³ του *f*³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | --- *KA*,B,C [7%] NU

⁴ εἰδεναι τι *f*³⁵ *KA* [97%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 B,C [3%] NU

⁵ και εγω *f*³⁵ [92%] HF,RP,OC,TR,CP | καγω *KA*,B,C [8%] NU

⁶ πειθοις *f*³⁵ P⁴⁶B,C (83.7%) HF,RP,OC,TR,CP[NU] | πειθοι (11.9%) | πιθοις *KA* (3.2%) | six other readings (1.2%)

⁷ ανθρωπινης *f*³⁵ A,C (85.2%) HF,RP,OC,TR,CP | ανθρωπινους (9.8%) | --- P⁴⁶*KB* (5%) NU

⁸ λογοις *f*³⁵ A,B,C (97.5%) HF,RP,OC,TR,CP[NU] | λογος *K* (0.5%) | λογου (0.5%) | λογων (0.2%) | --- P⁴⁶ (1.3%)

⁹ υμων *f*³⁵ P⁴⁶*KA*,B,C [95%] HF,RP,OC,TR,NU | ημων [5%] CP

¹⁰ σοφιαν θεου *f*³⁵ [88%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 P⁴⁶*KA*,B,C [12%] NU

¹¹ ειδεν *rell* | οιδε [12%]

¹² ο θεος απεκαλυψεν *f*³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 312 P⁴⁶*KA*,B,C [5%] NU

¹³ αυτου *f*³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶*KA*,B,C [2%] NU

¹⁴ ερευνα *f*³⁵ [99%] HF,RP,OC,TR,CP | εραυνα P⁴⁶*KA*,B,C [1%] NU

¹⁵ οιδεν *f*³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | εγνωκεν P⁴⁶*KA*,B,C [4%] NU | three other readings [1%]

¹⁶ πνευμα *rell* | 1 το [20%]

¹⁷ ειδωμεν *f*³⁵ *KA*,B,C [74%] HF,RP,OC,TR,NU | ιδωμεν P⁴⁶ [25%] | οιδωμεν CP | ιδομεν [1%]

Πνεύματος Ἁγίου,¹ πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες.

14 Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστίν· καί, οὐ δύναται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. **15** Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν² πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. **16** «Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν;» Ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

The nature of the ministry

It is not to be sectarian

3:1 Καὶ ἐγώ,³ ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι⁴ ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς,⁵ ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. **2** Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα καὶ⁶ οὐ βρῶμα, οὐπω γὰρ ἠδύνασθε.⁷ Ἀλλ' οὔτε⁸ ἔτι νῦν δύνασθε, **3** ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε· ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι,⁹ οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; **4** Ὅταν γὰρ λέγῃ¹⁰ τις, «Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου,» ἕτερος δέ, «Ἐγὼ¹¹ Ἀπολλῶ,» οὐχὶ¹² σαρκικοί¹³ ἐστε;

God's coworkers

5 Τίς¹⁴ οὖν ἐστίν Παῦλος,¹⁵ τίς¹⁶ δὲ¹⁷ Ἀπολλῶς,¹⁸ ἀλλ' ἡ¹⁹ διάκονοι δι' ὧν

¹ αἰοιου f³⁵ 0185 [96%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B [4%] NU

² μεν f³⁵ B [97%] HF,RP,OC,TR,CP | τα P⁴⁶A,C [1%] [NU] | 1 τα [2%] | one other variant | X omits the whole verse [homoioteleuton]

³ και εγω f³⁵ [88%] HF,RP,OC,TR,CP | καγω P⁴⁶NA,B,C [12%] NU

⁴ υμιν λαλησαι f³⁵ [80%] HF,RP,OC,CP | ~ 21 P⁴⁶NA,B,C [20%] TR,NU

⁵ σαρκικοις f³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | σαρκινιοις P⁴⁶NA,B,C [2%] NU

⁶ και f³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B,C [7%] NU

⁷ ηδυνασθε f³⁵ [56%] OC,TR | εδυνασθε f^{35pt} P⁴⁶NA,B,C [38%] HF,RP,CP,NU | ηδυνασθαι [3%] | εδυνασθαι [3%] (These are alternate spellings of the imperfect middle/passive, and a mere alternate spelling is not a proper variant, since neither the identity nor the meaning of the word is affected. Also, the first form is Attic, and in later years it would naturally be changed to the Koine, but not the reverse.)

⁸ ουτε f³⁵ [85%] HF,RP,OC,TR,CP | ουδε P⁴⁶NA,B,C,0185v [15%] NU

⁹ και διχοστασιαι f³⁵ P⁴⁶ (91.4%) HF,RP,OC,TR,CP | --- NA,B,C,048 (4.8%) NU | 1 διχοστασια (3%) | three other readings (0.8%)

¹⁰ λεγει rell | λεγει [30%] CP

¹¹ ετερος δε εγω f³⁵ P^{46v}NA,B,C [96%] HF,RP,OC,TR,NU | 1232 [3%] CP | ~ 32 A [1%]

¹² ουχι f³⁵ (96.5%) HF,RP,OC,TR,CP | ουκ P⁴⁶NA,B,C,048 (2.7%) NU | ου (0.8%)

¹³ σαρκικοι f³⁵ (96%) HF,RP,OC,TR,CP | ανθρωποι P⁴⁶NA,B,C,048 (3.3%) NU | three other readings (0.7%)

¹⁴ τις f³⁵ C [98%] HF,RP,OC,TR,CP | τι NA,B [2%] NU

¹⁵ παυλος f³⁵ (93.8%) HF,RP,OC,TR,CP | απολλως P⁴⁶NA,B,C,048 (6.2%) NU

¹⁶ τις f³⁵ P⁴⁶C (96.7%) HF,RP,OC,TR,CP | τι NA,B,048 (3.3%) NU

¹⁷ δε f³⁵ (92.3%) HF,RP,OC,TR,CP | 1 εστιν NA,B,C,048 (7.2%) NU | three other readings (0.5%)

¹⁸ απολλως f³⁵ (92%) HF,RP,OC,TR,CP | απολλω (1.8%) | παυλος P⁴⁶NA,B,C,048 (6.2%) NU

¹⁹ αλλ η f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- NA,B,C [2%] NU | three other variants [1%]

ἐπιστεύσατε, καὶ ἐκάστῳ ὡς ὁ Κύριος ἔδωκεν; **6** Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ¹ ὁ Θεὸς ἡύξανεν. **7** Ὡστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός. **8** Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἐν εἰσιν, ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται ² κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. **9** Θεοῦ γὰρ ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομὴ ἐστε.

There will be an accounting

10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ³ ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. Ἐκαστος δὲ βλέπω πῶς ἐποικοδομεῖ **11** θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι ⁴ παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός. ⁵ **12** Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον ⁶ χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, **13** ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται. Καί, ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστιν τὸ πῦρ ⁷ δοκιμάσει. **14** Εἴ τις τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐπωκοδόμησεν, ⁸ μισθὸν λήψεται. ⁹ **15** Εἴ τις τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

We are a temple of God

16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; **17** Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἳτινές ἐστε ὑμεῖς.

18 Μηδεὶς ἐαυτὸν ἐξαπατάτω. Εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω ἵνα γένηται σοφός. **19** Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν. Γέγραπται γάρ· «Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν» **20** καὶ πάλιν, «Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσιν μάταιοι.» **21** Ὡστε, μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις, πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν· **22** εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα—πάντα ὑμῶν ἐστίν, ¹⁰ **23** ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ.

As stewards we must be faithful

4:1 Οὕτως ἡμᾶς ¹¹ λογιζέσθω ἄνθρωπος· ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ

¹ ἀλλ *rell* | ἀλλα P⁴⁶XA,B [1.5%] NU | ~ ο δε [2%]

² ληψεται *rell* | λημψεται P⁴⁶XA,B [1%] NU

³ τεθεικα f³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | εθηκα P⁴⁶XA,B,C [2%] NU

⁴ θειναι *rell* | θηναι [15%]

⁵ ιησους χριστος f³⁵ P⁴⁶XA,B [90%] HF,RP,OC,CP,NU | 1 ο 2 [3%] TR | 2 C [7%]

⁶ τουτον f³⁵ [99%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶XA,B,C [1%] NU

⁷ πυρ f³⁵ P⁴⁶X [97%] HF,RP,OC,TR,CP | 1 αυτο A,B,C [3%] [NU]

⁸ επωκοδομησεν f³⁵ C [88%] OC,TR | εποικοδομησεν P⁴⁶XA,B [10%] HF,RP,CP,NU | two other variants [2%]

⁹ ληψεται *rell* | λημψεται P^{46v}XA,B,C [1.5%] NU

¹⁰ εστιν f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶XA,B,C [4%] NU

¹¹ ημας *rell* | υμας [12%]

οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ. **2** Ὁ δὲ¹ λοιπὸν ζητεῖται² ἐν τοῖς οἰκονόμοις ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. **3** Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἑμαυτὸν ἀνακρίνω. **4** Οὐδὲν γὰρ ἑμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με Κύριός ἐστιν. **5** Ὡστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ³ Θεοῦ.

No room for boasting

6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶ⁴ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ⁵ γέγραπται φρονεῖν,⁶ ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς μὴ⁷ φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἐτέρου. **7** Τίς γάρ σε διακρίνει; Τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; **8** Ἦδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν.

The cost of being an apostle

9 Δοκῶ γὰρ ὅτι⁸ ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανάτιους· ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. **10** Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἐνδοξοὶ, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. **11** Ἀχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνιτεύομεν⁹ καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν, **12** καὶ κοπιῶμεν, ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν. Λοιδοροῦμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, **13** βλασφημούμενοι¹⁰ παρακαλοῦμεν. Ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα, ἕως ἄρτι.

Children imitate fathers

14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ.¹¹ **15** Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου, ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. **16** Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταὶ μου γίνεσθε. **17** Διὰ τοῦτο ἔπεμψα

¹ ο δε f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ωδε P⁴⁶NA,B,C [4%] NU

² ζητεται f³⁵ B [70%] HF,RP,OC,TR,CP,NU | ζητετε P⁴⁶NA,C [29%] | four other readings [1%]

³ του rell | --- [15%]

⁴ απολλω f³⁵ P⁴⁶C [99.5%] HF,RP,OC,TR,CP | απολλων NA,B [0.5%] NU

⁵ ο f³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | α P⁴⁶NA,B,C [6%] NU

⁶ φρονειν f³⁵ C^v [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B [3%] NU

⁷ μη f³⁵ [50%] HF | --- f^{35pt} P⁴⁶NA,B,C [50%] RP,OC,TR,CP,NU (The negative particle is repeated for emphasis; omitting the repetition does not change the basic meaning, nor the translation. Also, the particle is generally attested by the better representatives.)

⁸ οτι f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B,C [4%] NU

⁹ γυμνιτευομεν f³⁵ N(B)C [40%] CP,NU | γυμνητευομεν P⁴⁶ [60%] HF,RP,OC,TR | --- A

¹⁰ βλασφημουμενοι f³⁵ B [98%] HF,RP,OC,TR,CP | δυσφημουμενοι P⁴⁶NA,C [2%] NU

¹¹ νουθετω f³⁵ B [85%] HF,RP,OC,TR,CP | νουθετων NA,C [15%] [NU] | νουθετη P⁴⁶

ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς ἐστὶν τέκνον μου¹ ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν Χριστῷ,² καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω.

Not in word but in power

18 Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθησάν τινες. **19** Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ,³ καὶ γνώσομαι, οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων,⁴ ἀλλὰ τὴν δύναμιν. **20** Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀλλ’ ἐν δυνάμει. **21** Τί θέλετε; Ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματι τε πραότητος;⁵

The nature of the Christian life

Immorality must be punished

5:1 Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία ἣτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται⁶—ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. **2** Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ⁷ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας.⁸ **3** Ἐγὼ μὲν γάρ, ὡς⁹ ἀπὸν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα, ὡς παρὼν, τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον· **4** ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν¹⁰ Ἰησοῦ Χριστοῦ,¹¹ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,¹² **5** παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.¹³

Down with moral ‘yeast’

6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ οἶδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; **7** Ἐκκαθάρατε οὖν¹⁴ τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε, ἄζυμοι. Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν¹⁵ ἐτύθη, Χριστός. **8** Ὡστε

¹ τέκνον μου **f**³⁵ **P**⁴⁶ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 **KA,B,C** [5%] NU

² χριστῷ **f**³⁵ A,B (87.8%) HF,RP,OC,TR,CP | 1 ἰησοῦ **P**⁴⁶**NC** (11.3%) [NU] | κυρίου ἰησοῦ (0.5%) | two other readings

³ θελήσῃ *rell* | θελήσει [13%]

⁴ πεφυσιωμένων *rell* | πεφυσιωμένον [13%]

⁵ πραοτήτος **f**³⁵ **N** [99%] HF,RP,OC,TR,CP | πραυτητος **P**⁴⁶A,B [1%] NU

⁶ ὀνομάζεται **f**³⁵ (96.8%) HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**KA,B,C** (3.2%) NU

⁷ ἐξαρθῇ **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | αρθη **P**⁴⁶**KA,B,C** [5%] NU

⁸ ποιήσας **f**³⁵ **P**⁴⁶**B** [97%] HF,RP,OC,TR,CP | πραξας **KA,C** [3%] NU

⁹ ὡς **f**³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**KA,B,C** [4%] NU

¹⁰ ἡμῶν **f**³⁵ **P**⁴⁶**B** [97%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- **KA** [3%]

¹¹ χριστοῦ **f**³⁵ **P**⁴⁶**N** [96%] HF,RP,OC,TR,CP | --- A,B [4%] NU

¹² χριστοῦ **f**³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**KA,B** [5%] NU | longer omissions [1%]

¹³ ἰησοῦ **f**³⁵ **N** [88%] HF,RP,OC,TR | ἡμῶν 1 χριστοῦ A [10%] | 1 χριστοῦ [1%] CP | --- **P**⁴⁶**B** [1%] NU

¹⁴ οὖν **f**³⁵ C,048 [65%] OC,TR | --- **P**⁴⁶**KA,B** [35%] HF,RP,CP,NU (OC is in small print.)

¹⁵ ὑπὲρ ἡμῶν **f**³⁵ (91.8%) HF,RP,OC,TR,CP | 1 ὑμῶν (4.3%) | --- **KA,B,C,048** (3.3%) NU | two other readings (0.5%)

ἐορτάζωμεν,¹ μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἄζύμοις εἰλικρινείας² καὶ ἀληθείας.

Avoid contaminators

9 Ἐγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι³ πόρνοις 10—καὶ⁴ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ⁵ ἄρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὀφείλετε⁶ ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. 11 Νυνὶ⁷ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι ἐὰν τις ἀδελφὸς ὀνομα-ζόμενος ἢ⁸ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοιδόρος,⁹ ἢ μέθυσος, ἢ ἄρπαξ—τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν.

12 Τί γάρ μοι καὶ¹⁰ τοὺς ἔξω κρίνεις; Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; 13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς κρίνει,¹¹ καὶ¹² ἐξαρεῖτε¹³ τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Down with lawsuits!

6:1 Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; 2 Οὐκ¹⁴ οἶδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; 3 Οὐκ οἶδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; Μήτι γε βιωτικά; 4 Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε. 5 Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν¹⁵ λέγω. Οὕτως οὐκ ἐνι¹⁶ ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ εἷς¹⁷ ὃς δυνήσεται διακρίναι¹⁸ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ; 6 Ἀλλὰ ἀδελφὸς

¹ ἐορτάζωμεν *rell* | ἐορτάζωμεν A [20%]

² εἰλικρινείας *f*³⁵ [20%] | εἰλικρινείας *P*⁴⁶B [55%] HF,RP,OC,TR,CP,NU | εἰλικρινείας *NC* [23%] | ιλικρινείας [1%] | ηλικρινείας A (Since collators have generally not recorded breathing, one can only guess at percentages.)

³ συναναμίγνυσθαι *rell* | συναναμίγνυσθε [10%]

⁴ καὶ *f*³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- *P*⁴⁶NA,B,C [3%] NU

⁵ ἢ *f*³⁵ *P*⁴⁶ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | καὶ NA,B,C,048 [4%] NU

⁶ ὀφείλετε *f*³⁵ [82%] HF,RP,OC,TR,CP | ὠφείλετε *P*⁴⁶(N)B,C [13%] NU | ὠφείλεται (A) [3%] | οφείλεται [2%]

⁷ νυνὶ *f*³⁵ *NC* [55%] HF,TR | νυν *P*⁴⁶A,B [45%] RP,OC,CP,NU

⁸ ἢ *rell* | ἢ [50%]

⁹ ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοιδόρος *rell* | ~ 561234 CP | ~ 341256 [1%]

¹⁰ καὶ *f*³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | --- *P*⁴⁶NA,B,C [5%] NU

¹¹ κρίνει *f*³⁵ [80%] HF,RP,CP,NU | κρίνει [20%] OC,TR

¹² καὶ *f*³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | --- *P*⁴⁶NA,B,C [5%] NU

¹³ ἐξαρεῖτε *f*³⁵ [85%] HF,RP,OC,TR | ἐξαράτε NA,B,C [4%] NU | ἐξαίρετε *P*⁴⁶ [1%] | ἐξαίρετε [3%] CP | ἐξαίρεται [6%] | three further spellings [1%]

¹⁴ οὐκ *f*³⁵ [92%] HF,RP,OC,TR,CP | ἢ 1 *P*⁴⁶NA,B,C [8%] NU

¹⁵ ὑμῖν *rell* | ὑμῶν [15%]

¹⁶ ἐνι *f*³⁵ *P*⁴⁶NB,C [96%] HF,RP,OC,CP,NU | ἐστὶν [4%] TR | A omits verses 3-6

¹⁷ σοφὸς οὐδὲ εἷς *f*³⁵ [92%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ ουδεὶς 1 *P*⁴⁶NB,C [4%] NU | ~ 231 [2%] | 1 ουδεὶς [2%] | A omits verses 3-6

¹⁸ διακρίναι *rell* | ανακρίναι *N* [20%] | A omits verses 3-6

μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; **7** Ἦδη μὲν οὖν¹ ὅλως ἡττημα² ὑμῖν ἐστὶν ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; **8** Ἀλλ'³ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα⁴ ἀδελφούς.

How to avoid inheriting the Kingdom

9 Ἡ οὐκ οἶδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ⁵ οὐ κληρονομήσουσιν; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἄρσενικοῖται, **10** οὔτε πλεονέκται, οὔτε κλέπται,⁶ οὔτε⁷ μέθυσοι, οὐ λοῖδοροι, οὐχ ἄρπαγες βασιλείαν Θεοῦ οὐ⁸ κληρονομήσουσιν. **11** Καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλ'⁹ ἡγιάσθητε, ἀλλ'¹⁰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ¹¹ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

*Fornication is **bad**!*

12 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπὸ τινος. **13** Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν, ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι. **14** Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἡγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. **15** Οὐκ οἶδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστίν; Ἄρας¹² οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο. **16** Ἡ¹³ οὐκ οἶδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἐν σῶμά ἐστιν; «Ἔσονται» γάρ, φησὶν, «οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.» **17** Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἐν πνευμά ἐστιν.

18 Φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἀμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ¹⁴ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν, ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἀμαρτάνει. **19** Ἡ οὐκ οἶδατε ὅτι τὸ σῶμα¹⁵ ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματος ἐστίν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; **20** Ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν

¹ ουν f³⁵ A,B,C [95%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- P⁴⁶Σ [5%]

² ηττημα *rell* | 1 εν TR

³ αλλ f³⁵ [35%] | αλλα P⁴⁶ΣA,B,C [65%] HF,RP,OC,TR,CP,NU

⁴ ταυτα f³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | τουτο P⁴⁶ΣA,B,C [5%] NU | τοτε [2%]

⁵ βασιλειαν θεου f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 P⁴⁶ΣA(B)C [3%] NU

⁶ πλεονεκται ουτε κλεπται f³⁵ [80%] HF,RP,OC,CP | ~ 32 (ουδε P⁴⁶) 1 P⁴⁶ΣA,B,C [15%] TR,NU | ~ 31 [5%]

⁷ ουτε f³⁵ B [94%] HF,RP,OC,TR,CP | ου ΣA,C [6%] NU | ουδε P⁴⁶

⁸ ου f³⁵ (85.9%) HF,RP,OC,TR | --- P⁴⁶ΣA,B,C (13.6%) CP,NU | one other reading (0.5%)

⁹ αλλ f³⁵ [35%] | αλλα *rell*

¹⁰ αλλ f³⁵ C [77%] HF,RP,TR,CP | αλλα P⁴⁶ΣA,B [23%] OC,NU

¹¹ ιησου f³⁵ A [87%] HF,RP,OC,TR,CP | 1 χριστου P⁴⁶Σ [3%] NU | ημων 1 χριστου B [10%]

¹² αρας f³⁵ P⁴⁶ΣA,B,C [70%] HF,RP,OC,TR,CP,NU | αρα [30%]

¹³ η f³⁵ ΣA,B,C [60%] OC,TR[NU] | --- P⁴⁶ [40%] HF,RP,CP

¹⁴ ποιηση *rell* | ποιησει [13%]

¹⁵ το σωμα f³⁵ P⁴⁶ΣB,C [65%] HF,RP,OC,TR,CP,NU | τα σωματα [35%]

Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστιν τοῦ Θεοῦ.¹

About marriage

7:1 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι² καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι. **2** Διὰ δὲ τὰς πορνείας, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἐκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. **3** Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὐνοίαν³ ἀποδίδότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. **4** Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ'⁴ ὁ ἀνὴρ· ὁμοίως⁵ δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ'⁶ ἡ γυνή. **5** Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους εἰ μήτι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε⁷ τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ⁸ προσευχῇ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχεσθε⁹ ἵνα μὴ πειράζη¹⁰ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.

6 Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγὴν **7** (θέλω γὰρ¹¹ πάντα ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἑμαυτόν· ἀλλ'¹² ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει¹³ ἐκ Θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς¹⁴ δὲ οὕτως). **8** Λέγω δὲ τοῖς¹⁵ ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις· καλὸν αὐτοῖς ἐστίν¹⁶ ἐὰν μείνωσιν ὡς καὶ ἐγώ. **9** εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον¹⁷ γάρ ἐστιν γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.

Mixed marriages

10 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω¹⁸ (οὐκ ἐγὼ ἀλλ'¹⁹ ὁ Κύριος)· γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι **11** (ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγῇ), καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. **12** Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω²⁰

¹ καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν αὐτὰ ἐστὶν τοῦ Θεοῦ **f**³⁵ (96.3%) HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**κ**A,B,C (3.7%) NU

² μοι **f**³⁵ A [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**κ**B,C [3%] NU

³ ὀφειλομένην εὐνοίαν **f**³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ὀφειλὴν **P**^{46ν}**κ**A,B,C [4%] NU

⁴ ἀλλ *rell* | ἀλλὰ **κ**A,B,C [1%] NU

⁵ ὁμοίως *rell* | ὁμοίως CP

⁶ ἀλλ *rell* | ἀλλὰ **P**⁴⁶**κ**A,B,C [2%] NU

⁷ σχολάζητε **f**³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | σχολασθε **P**⁴⁶**κ**A,B,C [4%] NU | σχολασθῆται [1%] | σχολάζεται [1%]

⁸ νηστεία καὶ τῇ **f**³⁵ (92.4%) HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**κ**A,B,C (6.7%) NU [homoioteleuton] | ~ (0.8%) ('prayer' before 'fasting')

⁹ συνέρχεσθε **f**³⁵ **P**⁴⁶ [56%] | συνερχήσθε [40%] HF,RP,OC,TR,CP | ἦτε **κ**A,B,C [4%] NU

¹⁰ πειράζη *rell* | πειράζει [15%]

¹¹ γὰρ **f**³⁵ B [95%] HF,RP,OC,TR,CP | δὲ **P**⁴⁶**κ**A,C [5%] NU

¹² ἀλλ *rell* | ἀλλὰ **P**⁴⁶B,C [2%] NU

¹³ χάρισμα ἔχει **f**³⁵ **P**⁴⁶ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 **κ**A,B [4%] NU | 1 C

¹⁴ ὃς μὲν οὕτως ὃς **f**³⁵ **P**⁴⁶ (95.5%) HF,RP,OC,TR,CP | ὁ 23 ὁ **κ**A,B,C (3.9%) NU | four other readings (0.7%)

¹⁵ τοῖς *rell* | ταῖς [15%]

¹⁶ ἐστὶν **f**³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**κ**A,B,C [6%] NU

¹⁷ κρεῖσσον **f**³⁵ A,C [97%] HF,RP,OC,TR,CP | κρείττον (**P**⁴⁶**κ**)B [2%] NU | κρείττον [1%]

¹⁸ παραγγέλλω *rell* | παραγγέλω [5%] CP

¹⁹ ἀλλ *rell* | ἀλλὰ **κ**A,B [1%] NU

²⁰ ἐγὼ λέγω **f**³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 **κ**A,B,C [6%] NU

(οὐχ ὁ Κύριος)· εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον καὶ αὐτὴ¹ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. **13** Καὶ γυνὴ ἣτις² ἔχει ἄνδρα ἄπιστον καὶ αὐτὸς³ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν.⁴ **14** Ὑγιασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγιασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί·⁵ ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἁγία ἐστιν. **15** Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωρίζεσθω—οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις, ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς⁶ ὁ Θεός. **16** Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; Ἡ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;

About other situations

17 Εἰ μή, ἐκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεός,⁷ ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ Κύριος,⁸ οὕτως περιπατεῖτω (καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις⁹ διατάσσομαι). **18** Περιτετμημένος τις ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. Ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη;¹⁰ Μὴ περιτεμνέσθω. **19** Ἡ περιτομὴ οὐδὲν ἐστὶν καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδὲν ἐστὶν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. **20** Ἐκαστος ἐν τῇ κλήσει ἢ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. **21** Δοῦλος ἐκλήθη; Μὴ σοι μελέτω, ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. **22** Ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν. Ὁμοίως καὶ¹¹ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστιν Χριστοῦ. **23** Τιμῆς ἡγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. **24** Ἐκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ¹² Θεῷ.

About virgins

25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἡλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς εἶναι. **26** Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην—ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι· **27** Δέδεσαι γυναικί; Μὴ ζητεῖ λύσιν. Λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζητεῖ γυναῖκα. **28** Ἐὰν δὲ καὶ γήμης,¹³ οὐχ ἡμαρτες· καὶ ἐὰν γήμη ἡ παρθένος, οὐχ ἡμαρτεν. Θλίψιν δὲ

¹ αὐτὴ *rell* | αὐτὴ NU

² ἣτις *f*³⁵ A,B [90%] HF,RP,TR,CP | εἰ τις *P*⁴⁶ *Σ* [10%] OC,NU

³ αὐτος *f*³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | οὗτος *P*⁴⁶ *Σ*A,B,C [3%] NU

⁴ αὐτον *f*³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | τον ἀνδρα *P*⁴⁶ A,B,C [3%] NU | 1 ἀνδρα *Σ*

⁵ ἀνδρι *f*³⁵ (94.9%) HF,RP,OC,TR,CP | ἀδελφῳ *P*⁴⁶ *Σ*A,B,C (3.5%) NU | 1 πιστῳ (0.8%) | two other readings (0.7%)

⁶ ἡμας *f*³⁵ *P*⁴⁶ B [96%] HF,RP,OC,TR,CP | υμας *Σ*A,C [4%] NU

⁷ ἐμέρισεν ὁ θεὸς *f*³⁵ (87.6%) HF,RP,OC,TR,CP | ~ 231 A (4.9%) | 12 κυριος *P*⁴⁶ C (5.1%) NU | 1 κυριος (1.2%) | μεμερικεν 2 κυριος *Σ*B (0.7%) | three other readings (0.5%)

⁸ θεὸς ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κυριος *f*³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 623451 *P*⁴⁶ *Σ*A,B,C [7%] NU

⁹ ταῖς ἐκκλησίαις πασαις *f*³⁵ *P*⁴⁶ A,B,C [95%] HF,RP,OC,TR,NU | ~ 312 *Σ* [5%] CP

¹⁰ τις ἐκλήθη *f*³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ κέκληται 1 *P*⁴⁶ *Σ*A,B [4%] NU | 1 κέκληται *P*¹⁵ [1%]

¹¹ καὶ *f*³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | --- *P*¹⁵⁽⁴⁶⁾ *Σ*A,B [3%] NU | δε [1%] | δε 1 [3%]

¹² παρὰ *f*³⁵ *P*⁴⁶ *Σ*B [93%] HF,RP,CP,NU | 1 τῷ A [7%] OC,TR

¹³ γήμης *f*³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | γαμησης *P*⁴⁶ *Σ*B [3%] NU | γαμηση A | λαβης

τῇ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι.

A sense of urgency

29 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί,¹ ὁ καιρὸς συνεσταλμένος· τὸ λοιπὸν ἐστίν² ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὦσιν, **30** καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, **31** καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ³ τούτῳ⁴ ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου.

Marriage again

32 Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. Ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου· πῶς ἀρέσει⁵ τῷ Κυρίῳ. **33** Ὁ δὲ⁶ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου· πῶς ἀρέσει⁷ τῇ γυναικί. **34** Μεμέρισται καὶ⁸ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄγαμος⁹ μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ἡ ἁγία καὶ¹⁰ σώματι καὶ¹¹ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου· πῶς ἀρέσει¹² τῷ ἀνδρί. **35** Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον¹³ λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημον, καὶ εὐπρόσεδρον¹⁴ τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως.

36 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ἡ ὑπέρακμος καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιεῖτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμεῖτωσαν. **37** Ὁς δὲ ἔστηκεν ἐδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ,¹⁵ μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ¹⁶ τοῦ¹⁷ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ.¹⁸

γυναίκα [1%]

¹ ἀδελφοί *rell* | 1 οτι [12%]

² το λοιπον ἐστιν *f*³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 312 P⁴⁶XA,B [5%] NU | ~ 32 P¹⁵ [1%] | three other readings [1%]

³ τω κοσμῳ *f*³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | τον κοσμον P^{15,46}XA,B [2%] NU

⁴ τουτω *rell* | --- P^{15,46}XA,B [1%] NU | τουτον [1%]

⁵ ἀρεσει *f*³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ἀρεση P⁴⁶XA,B [4%] NU

⁶ δε *rell* | --- [2%] CP

⁷ ἀρεσει *f*³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ἀρεση P⁴⁶XA,B [4%] NU

⁸ μεμερισται και *f*³⁵ [88%] HF,RP,OC,CP | 212 P^{15,46}XA,B [7%] NU | 1 [5%] TR (OC is in small print.)

⁹ και η παρθενος η αγαμος *f*³⁵ (93.4%) HF,RP,OC,TR,CP | 4512345 P⁴⁶XA (2.4%) | ~ 45123 P¹⁵B (3.7%) NU | three other readings (0.5%)

¹⁰ και *f*³⁵ P⁴⁶A [95%] HF,RP,OC,TR,CP | 1 τω XB [4%] NU | 1 το [1%]

¹¹ και *f*³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | 1 τω P⁴⁶XA,B [6%] NU

¹² ἀρεσει *f*³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | ἀρεση P⁴⁶XA,B [2%] NU

¹³ συμφερον *f*³⁵ [98.5%] HF,RP,OC,TR,CP | συμφορον P^{15,46}XA,B

¹⁴ ευπροσεδρον *f*³⁵ [85%] HF,RP,TR | ευπαρεδρον P⁴⁶XA,B [15%] OC,CP,NU

¹⁵ εδραιος εν τη καρδια *f*³⁵ [91%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 234 αυτου 1 XA,B [4%] NU | ~ 234 αυτου P^{46v} [1%] | 1234 αυτου [3%]

¹⁶ καρδια αυτου *f*³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ιδια 1 XA,B [3%] NU | 1 [2%]

¹⁷ του *f*³⁵ [75%] HF,RP,OC,TR,CP | --- (X)A,B [20%] NU | το [5%]

¹⁸ ποιει *f*³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | ποιησει P⁴⁶XA,B [2%] NU

38 Ὡστε, καὶ ὁ ἐκγαμίζων¹ καλῶς² ποιεῖ,³ ὁ δὲ⁴ μὴ ἐκγαμίζων⁵ κρεῖσσον ποιεῖ.⁶

39 Γυνὴ δέδεται νόμῳ⁷ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐὰν δὲ καὶ⁸ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ,⁹ ἐλευθέρα ἐστὶν ὃ θέλει γαμηθῆναι—μόνον ἐν Κυρίῳ.

40 Μακαριωτέρα δὲ ἐστὶν ἐὰν οὕτως μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην—δοκῶ δὲ κάγῳ Πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν.

About things offered to idols

8:1 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων· οἶδαμεν ὅτι πάντες γινῶσιν ἔχομεν. Ἡ γινῶσις φυσιοῦ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. **2** Εἰ δέ¹⁰ τις δοκεῖ εἰδέναι¹¹ τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκεν¹² καθὼς δεῖ γινῶναι. **3** Εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ.

Idols are really nothing

4 Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἶδαμεν ὅτι οὐδὲν εἰδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς ἕτερος¹³ εἰ μὴ εἷς. **5** Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι <θεοί,> εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς¹⁴ γῆς (ὥσπερ εἰσὶν <θεοί> πολλοὶ καὶ <κύριοι> πολλοί), **6** ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεός, ὁ Πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ.

Respect the other's conscience

7 Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γινῶσις· τινὲς δέ, τῇ συνειδήσει¹⁵ τοῦ εἰδώλου, ἕως ἄρτι¹⁶ ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνειδήσις αὐτῶν, ἀσθενῆς οὖσα, μολύνεται. **8** Βρῶμα δὲ ἡμᾶς¹⁷ οὐ παρίστησιν¹⁸ τῷ Θεῷ.

¹ ἐκγαμίζων **f**³⁵ (72.2%) HF,RP,OC,TR,CP | γαμίζων **P**⁽¹⁵⁾⁴⁶ **NA**(A)B (12.8%) NU | ἐγγαμίζων (5.6%) | long omissions (9.4%)

² καλῶς **f**³⁵ (83.1%) HF,RP,OC,TR,CP | τὴν εαυτοῦ παρθενοῦν 1 **P**¹⁵ **NA** (6.8%) NU | τὴν παρθενοῦν εαυτοῦ 1 **B** (0.3%) | τὴν παρθενοῦν αὐτοῦ 1 **P**⁴⁶ (0.3%) | long omissions (9.4%)

³ ποιεῖ *rell* | ποιῇ CP | ποιήσει **P**^{15,46} **B** [1.5%]

⁴ ὁ δὲ **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | καὶ ὁ **P**⁴⁶ **NA**,**B** [5%] NU

⁵ ἐκγαμίζων **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | γαμίζων **P**⁴⁶ **NA**,**B** [5%] NU

⁶ ποιεῖ **f**³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | ποιήσει **P**⁴⁶ **NA**,**B** [3%] NU

⁷ νομῳ **f**³⁵ (96.8%) HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**^{15,46} **NA**,**B** (2.6%) NU | γαμῳ (0.7%)

⁸ καὶ **f**³⁵ [80%] HF,RP,CP | --- **P**⁴⁶ **NA**,**B** [20%] OC,TR,NU

⁹ ἀνὴρ **f**³⁵ **P**⁴⁶ **NA**,**B** [88%] HF,RP,CP,NU | 1 αὐτῆς [12%] OC,TR

¹⁰ δὲ **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶ **NA**,**B** [5%] NU

¹¹ εἰδέναι **f**³⁵ [86%] HF,RP,OC,TR,CP | ἐγνώκεναι **P**⁴⁶ **NA**,**B** [4%] NU | εἶναι [10%]

¹² οὐδεπῶ οὐδὲν ἐγνώκεν **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | οὐπῶ ἐγνώ **P**⁴⁶ **NA**,**B** [3%] NU | 1 ἐγνώ [1%] | three other readings [1%]

¹³ ἕτερος **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶ **NA**,**B** [5%] NU

¹⁴ τῆς **f**³⁵ [60%] OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶ **NA**,**B** [40%] HF,RP,NU

¹⁵ συνειδήσει **f**³⁵ (95.5%) HF,RP,OC,TR,CP | συνηθῆεια (**NA**)**A**,**B** (4.5%) NU

¹⁶ τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι **f**³⁵ **A** [94%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 3412 **NA** **B** [3%] NU | 1 εἰδωλοθύτου 34 [3%]

¹⁷ ἡμᾶς *rell* | υμᾶς **NA** [15%]

¹⁸ παρίστησιν **f**³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | παραστήσει **P**⁴⁶ **NA**,**B** [3%] NU

οὔτε γὰρ¹ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν,² οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα.³

9 Βλέπετε δὲ μή πως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενούσιν.⁴ **10** Ἐὰν γὰρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γινῶσιν ἐν εἰδωλείᾳ⁵ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ, ἀσθενοῦς ὄντος, οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθута ἐσθίειν; **11** Καὶ ἀπολεῖται⁶ ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει,⁷ δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. **12** Οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε. **13** Διόπερ, εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

The 'rights' of an apostle

9:1 Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος;⁸ Οὐχὶ Ἰησοῦν Χριστὸν⁹ τὸν Κύριον ἡμῶν ἐώρακα;¹⁰ Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; **2** Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμι, ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς¹¹ ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. **3** Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστίν.¹² **4** Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν;¹³ **5** Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὥς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ Κηφᾶς; **6** Ἡ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ¹⁴ μὴ ἐργάζεσθαι; **7** Τίς στρατεύεται ἰδίῳις ὀψωνίοις ποτέ; Τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ¹⁵ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; Ἡ¹⁶ τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ

¹ γὰρ f³⁵ (95.4%) HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶XA,B (3.9%) NU | long omission (0.7%)

² περισσευομεν f³⁵ P⁴⁶XA (90.4%) HF,RP,OC,TR,NU | περισσευωμεν (4.3%) CP | περισσευομεθα B (3.6%) | --- (1%) | long omission (0.7%)

³ φαγωμεν περισσευομεν ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα f³⁵ X (94.9%) HF,RP,OC,TR,CP | ~ 5673412 P⁴⁶B (2.6%) NU | ~ 5123467 A (0.3%) | omit various words (1.5%) | long omission (0.7%)

⁴ ασθενουσιν f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ασθενεσιν P⁴⁶XA,B [4%] NU

⁵ εἰδωλειω *rell* | εἰδωλιω (XA)B [15%]

⁶ και απολειται f³⁵ (93%) HF,RP,OC,TR,CP | 1 απολλυται (4.5%) | απολλυται γαρ P⁴⁶XB (0.9%) NU | απολλυται ουν A (0.3%) | four confections (1.4%)

⁷ αδελφος επι τη ση γνωσει f³⁵ (94.5%) HF,RP,OC,TR,CP | 1 εν 345 (3.9%) | ~ εν 34 (—ση B) 5 ο 1 P⁴⁶XA(B) (1.5%) NU

⁸ αποστολος ουκ ειμι ελευθερος f³⁵ (93.2%) HF,RP,OC,TR,CP | ~ 4231 P⁴⁶XA,B (5.8%) NU | 234 (0.5%) | ~ 231 (0.5%)

⁹ χριστον f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶XA,B [5%] NU

¹⁰ εωρακα f³⁵ P⁴⁶ [98%] HF,RP,OC,TR,CP,UBS | εορακα XB [2%] N-A

¹¹ της εμης f³⁵ P⁴⁶ [98.5%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ μου 1 XB [1.5%] NU | A omits the whole verse [homoioteleuton]

¹² αυτη εστιν f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 XA,B [3%] NU

¹³ πιειν f³⁵ A [97.5%] HF,RP,OC,TR,CP | πειν P⁴⁶B,NU | ποιειν [1%] | πιν X [1%]

¹⁴ του f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶XA,B [5%] NU

¹⁵ εκ του καρπου f³⁵ P⁴⁶ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | τον καρπον XA,B,C [3%] NU

¹⁶ η *rell* | --- B [15%]

γάλακτος τῆς ποιμένης οὐκ ἐσθίει; **8** Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ;¹ Ἡ οὐχί² καὶ ὁ νόμος ταῦτα³ λέγει; **9** Ἐν γὰρ τῷ Μωσέως⁴ νόμῳ⁵ γέγραπται· «Οὐ φιμώσεις⁶ βοῶν ἀλοῶντα.»⁷ Μὴ τῶν βοῶν μέλει⁸ τῷ Θεῷ, **10** ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει⁹ ὁ¹⁰ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν¹¹ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι.¹²

To live from the Gospel

11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν;¹³ **12** Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν¹⁴ μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Ἄλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινὰ¹⁵ δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. **13** Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι¹⁶ ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες¹⁷ τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; **14** Οὕτως καὶ ὁ Κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν.

To forego a right

15 Ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην¹⁸ τούτων, οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ¹⁹ **16**—ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζομαι,²⁰ οὐκ ἔστιν μοι καύχημα, ἀνάγκη γάρ

¹ λαλῶ **f**³⁵ **NA**,**B**,**C** [95%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**NU** | λεγῶ **P**⁴⁶ [5%] **CP**

² ουχι **f**³⁵ [96%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | --- **P**⁴⁶**NA**,**B**,**C** [4%] **NU**

³ ταυτα **f**³⁵ [96%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | 1 ου **P**⁴⁶**NA**,**B**,**C** [4%] **NU**

⁴ μωσεως **f**³⁵ [73%] **OC** | μουσεως **NA**,**B**,**C** [20%] **HF**,**RP**,**TR**,**CP**,**NU** | μουσεος [5%] | μωσεος [2%]

⁵ μωσεως νομω **f**³⁵ **NA**,**B**,**C** [90%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**NU** | ~ 21 [10%] (**CP**) | 2 **P**⁴⁶

⁶ φιμωσεις **f**³⁵ **P**⁴⁶**NA**,**C** [99%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | κημωσεις **B** [1%] **NU**

⁷ ἀλοωντα **f**³⁵ [30%] | ἀλοωντα *rell* (The noun equivalent is everywhere spelled with rough breathing; since collators have generally not registered aspiration, it is hard to know what the witness of the mass of minuscules may be.)

⁸ μελει *rell* | μελλει [22%] | μελη [3%]

⁹ επ ελπιδι οφειλει **f**³⁵ [95%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | ~ 312 **NA**,**B**,**C** [5%] **NU** | οφειλει εφ ελπιζει **P**⁴⁶

¹⁰ ο *rell* | --- **CP**

¹¹ ἀλοων **f**³⁵ [30%] | ἀλοων *rell*

¹² της ελπιδος αυτου μετεχειν επ ελπιδι **f**³⁵ (93.5%) **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | 1234 (1.7%) | ~ 5 (εφ **A**) 6 του 4 **NA**(**A**),**B**,**C** (3.7%) **NU** | four other readings **P**⁴⁶ (1%)

¹³ θερισομεν *rell* | θερισωμεν [9%] **CP**

¹⁴ εξουσιας υμων **f**³⁵ [96%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | ~ 21 **P**⁴⁶**NA**,**B**,**C** [4%] **NU**

¹⁵ εγκοπην τινα **f**³⁵ [67%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | εκκοπην 2 [30%] | ~ 21 **A**(**B**)**C** [2%] **NU** | ~ 2 εκκοπην **NA** [1%] | one other reading

¹⁶ εργαζομενοι **f**³⁵ **P**⁴⁶**A**,**C** [98%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | 1 τα **NA** [2%] [**NU**]

¹⁷ προσεδρευοντες **f**³⁵ [96%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | παρεδρευοντες **P**⁴⁶**NA**,**B**,**C** [4%] **NU**

¹⁸ ουδενι εχρησαμην **f**³⁵ [96%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | ου κεχημαι ουδενι **P**⁴⁶**NA**,**B**,**C** [4%] **NU**

¹⁹ ινα τις κενωση **f**³⁵ [89%] **HF**,**RP**,**OC**,**TR**,**CP** | 12 κενωσει **C** [8%] | ουδεις κενωσει **P**⁴⁶(**NA**)**B** [1.5%] **NU** | ουθεις μη καινωσει **A** | 12 ου μη 3 [1%]

²⁰ ευαγγελιζομαι *rell* | ευαγγελιζομαι [20%] | two other readings [1%]

μοι ἐπίκειται· οὐαὶ δὲ¹ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι.² **17** (Εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι.) **18** Τίς οὖν μοί ἐστιν³ ὁ μισθός; Ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ,⁴ εἰς τὸ μὴ καταχρησασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

All things to all men

19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἑμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω· **20** Καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον,⁵ ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· **21** τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος (μὴ ὢν ἄνομος Θεῷ⁶ ἀλλ' ἔννομος Χριστῷ),⁷ ἵνα κερδήσω ἀνόμους·⁸ **22** ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς⁹ ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ¹⁰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. **23** Τοῦτο¹¹ δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνῶς¹² αὐτοῦ γένωμαι.

Even an apostle can be rejected

24 Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε. **25** Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται—ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. **26** Ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως· οὕτως πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δαίρων.¹³ **27** Ἀλλ' ¹⁴ ὑπωπιάζω¹⁵ μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μὴ πως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

Learn from Israel

10:1 Οὐ θέλω δὲ¹⁶ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες

¹ δε f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | γαρ P⁴⁶NA,B,C [5%] NU

² ευαγγελιζωμαι f³⁵ P⁴⁶NA [79%] HF,RP,OC,TR,CP | ευαγγελισωμαι B,C [1%] [NU] | ευαγγελζομαι [20%]

³ μοι εστιν f³⁵ P⁴⁶B (80.7%) HF,RP,OC,TR,CP | μου 2 NA,C (13.1%) NU | ~ εσται 1 (0.5%) | 2 (2.6%) | 1 (0.3%) | --- (2.7%)

⁴ του χριστου f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B,C [4%] NU

⁵ νομον f³⁵ (92.2%) HF,RP,OC,TR,CP | 1 μη ων αυτος υπο 1 NA,B,C (6.8%) NU | long omissions (1%)

⁶ θεω f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | θεου P⁴⁶NA,B,C [5%] NU

⁷ χριστω f³⁵ [90%] HF,RP,OC,TR,CP | χριστου P⁴⁶NA,B,C [10%] NU

⁸ κερδησω ανομους f³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 [2%] | 1 τους 2 P⁴⁶ | κερδανω τους 2 NA,B,C [3%] NU | κερδανω 2 [1%]

⁹ ως f³⁵ C [99%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B [1%] NU

¹⁰ τα f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B,C [3%] NU

¹¹ τουτο f³⁵ (92.9%) HF,RP,OC,TR,CP | παντα P⁴⁶NA,B,C (7.1%) NU

¹² συγκοινωνος rell | συκοινωνος CP

¹³ δαιρων f³⁵ [35%] CP | δερων P⁴⁶NA,B,C [65%] HF,RP,OC,TR,NU

¹⁴ αλλ rell | αλλα P⁴⁶B [2%] NU

¹⁵ υποπιαζω f³⁵ NA,B,C [62%] HF,RP,TR,NU | υποπιαζω P⁴⁶ [34%] OC,CP | υποπιεζω [4%]

¹⁶ δε f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | γαρ P⁴⁶NA,B,C [4%] NU

ὕπὸ τὴν νεφέλῃν ἦσαν καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον **2**—καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν¹ ἐβαπτίσαντο² ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ—**3** καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον³ **4** καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον·⁴ ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας, ἥ δὲ πέτρα⁵ ἦν ὁ Χριστός. **5** Ἄλλ’ οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός—κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Examples

6 Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. **7** Μηδὲ εἰδωολάτραι γίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν ὥσπερ⁶ γέγραπται· «Ἐκάθισεν ὁ λαὸς⁷ φαγεῖν καὶ πιεῖν,⁸ καὶ ἀνέστησαν παίζειν.» **8** Μηδὲ πορνεύωμεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν—καὶ ἔπεσον⁹ ἐν¹⁰ μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. **9** Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν,¹¹ καθὼς καὶ¹² τινες αὐτῶν ἐπείρασαν—καὶ ὑπὸ τῶν ὄψεων ἀπώλοντο.¹³ **10** Μηδὲ γογγύζετε, καθὼς καὶ¹⁴ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν—καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ.

11 Ταῦτα δὲ πάντα¹⁵ τύποι συνέβαινον¹⁶ ἐκείνοις, ἐγράφη δὲ πρὸς νοουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν.¹⁷ **12** Ὡστε, ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέσῃ. **13** Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος, δυνατὸς¹⁸ δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ

¹ μωυσην *rell* | μωσην **NA** [5%] **TR** | μωυσεα **P**⁴⁶

² εβαπτισαντο **f**³⁵ **B** [90%] **HF,RP,OC,TR,CP** | εβαπτιζοντο **P**⁴⁶ | εβαπτισθησαν **NA,C** [10%] **NU**

³ βρωμα πνευματικον εφαγον **f**³⁵ **NC** [94%] **HF,RP,OC,TR,CP** | ~ 213 **P**⁴⁶**B** [3%] **NU** | ~ 231 **A** [1%] | four other readings [2%]

⁴ πομα πνευματικον επιον **f**³⁵ [96%] **HF,RP,OC,TR,CP** | ~ 231 **P**⁴⁶**NA,B,C** [3%] **NU** | three other readings [1%]

⁵ δε πετρα **f**³⁵ **P**⁴⁶**A,C** [98.5%] **HF,RP,OC,TR,CP** | ~ 21 **NB** [1.5%] **NU**

⁶ ωσπερ **f**³⁵ **P**⁴⁶**NA,B** [90%] **HF,RP,CP,NU** | ως **C** [10%] **OC,TR**

⁷ λαος *rell* | 1 του [1%] **CP**

⁸ πειν **f**³⁵ **A,C** [98%] **HF,RP,OC,TR,CP** | πειν **P**⁴⁶**B** [1%] **NU** | πιν **N** | ποιειν [1%]

⁹ επεσον **f**³⁵ **P**⁴⁶ [90%] **HF,RP,OC,TR,CP** | επεσαν **NA,B,C** [10%] **NU**

¹⁰ εν **f**³⁵ **A,C** [98.5%] **HF,RP,OC,TR,CP** | --- **P**⁴⁶**NB** [1.5%] **NU**

¹¹ χριστον *rell* | κυριον **NB,C** (7.3%) | θεον **A** (2.7%) | --- (0.9%)

¹² και **f**³⁵ **C** [88%] **HF,RP,OC,TR,CP** | --- **P**⁴⁶**NA,B** [12%] **NU**

¹³ απωλοντο **f**³⁵ **C** [99%] **HF,RP,OC,TR,CP** | απωλυντο **P**⁴⁶ | απωλλυντο **NB** [1%] **NU**

¹⁴ καθως και **f**³⁵ (79.1%) **HF,RP,OC,TR,CP** | 1 **A,C** (17.6%) | καθαπερ **P**⁴⁶**NB** (1%) **NU** | long omissions (2.2%)

¹⁵ ταυτα δε παντα **f**³⁵ **C** [96%] **HF,RP,OC,TR,CP** | ~ 321 **N** [2%] | 12 **A,B** [2%] **NU**

¹⁶ τυποι συνεβαινον **f**³⁵ (86.8%) **HF,RP,OC,TR,CP** | τυπικως συνεβαινεν **P**⁴⁶**NB,C** (8.4%) **NU** | τυπικως 2 **A** (2.4%) | 1 συνεβαινεν (0.9%) | 2 (0.9%) | three other readings (0.7%)

¹⁷ κατηντησεν **f**³⁵ **A,C** [97%] **HF,RP,OC,TR,CP** | κατηντηκεν **P**⁴⁶**NB** [2%] **NU** | two other readings [1%]

¹⁸ δυνατος **f**³⁵ [30%] **CP** | πιστος **P**⁴⁶**NA,B,C** [70%] **HF,RP,OC,TR,NU**

ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς¹ ὑπενεγκεῖν.

Eschew idolatry

14 Διόπερ,² ἀγαπητοί μου,³ φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρίας.⁴ **15** Ὡς φρονίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὃ φημι. **16** Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστίν;⁵ Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστίν; **17** Ὅτι εἷς ἄρτος, ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἐσμεν, οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν. **18** Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ⁶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινω-νοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν;

Idol = demon

19 Τί οὖν φημι; Ὅτι εἰδωλὸν τί ἐστίν, ἢ ὅτι εἰδωλόθυτόν⁷ τί ἐστίν; **20** Ἀλλ' ὅτι ἃ θύει⁸ τὰ ἔθνη⁹ δαιμονίοις θύει καὶ οὐ Θεῷ.¹⁰ Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. **21** Οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. **22** Ἡ παραζηλοῦμεν τὸν Κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν;

About conscience

23 Πάντα μοι¹¹ ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα μοι¹² ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. **24** Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλὰ¹³ τὸ τοῦ ἐτέρου ἕκαστος.¹⁴ **25** Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνειδήσιν· **26** «τοῦ γὰρ Κυρίου¹⁵ ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.» **27** Εἰ

¹ ὑμας f³⁵ [92%] HF,RP,OC,TR,CP | ημας [3%] | --- P⁴⁶KA,B,C [5%] NU (OC is in small print.)

² διοπερ *rell* | διο [5%] CP

³ ἀγαπητοι μου *rell* | ~ αδελφοι 21 CP

⁴ εἰδωλολατρίας f³⁵ P⁴⁶(K)B,C [64%] OC,CP,NU | εἰδωλολατρειας A [35%] HF,RP,TR | εἰδωλολατρειας [1%]

⁵ του αιματος του χριστου εστιν f³⁵ KC [99%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 51234 P⁴⁶A,B [1%] NU

⁶ ουχι f³⁵ P⁴⁶B [97%] HF,RP,OC,TR,CP | ουχ KA,C [3%] NU

⁷ εἰδωλον τι εστιν η οτι εἰδωλοθυτον f³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | 12346 [1%] | ~ 623451 B [3%] NU | ~ 612 P⁴⁶KA,C [2%]

⁸ θυει f³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | θυουσιν P⁴⁶KA,B,C [7%] NU

⁹ τα εθνη f³⁵ P⁴⁶KA,C [99%] HF,RP,OC,TR,CP | --- B [1%] NU

¹⁰ θυει και ου θεω f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | θυουσιν 234 [2%] | ~ 234 θυουσιν KA,B,C [3%] [NU]

¹¹ μοι f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶KA,B,C [3%] NU

¹² μοι f³⁵ [87%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶KA,B,C [3%] NU | long omission [10%] [homoioteleuton]

¹³ αλλα *rell* | 1 και [12%]

¹⁴ ετερου εκαστος f³⁵ (89.5%) HF,RP,OC,TR,CP | 1 P⁴⁶K(A)B,C (4.6%) NU | πλησιον 2 (5.9%)

¹⁵ γαρ κυριου f³⁵ P⁴⁶A [90%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 KB,C [3%] NU | long omission [7%]

δέ¹ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ θέλετε² πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. **28** Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, «Τοῦτο εἰδωλόθυτόν³ ἐστίν,» μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν· «τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.»⁴ **29** Συνείδησιν, δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀλλὰ τὴν τοῦ ἐτέρου.

Do all to the glory of God

ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; **30** Εἰ⁵ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; **31** Εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε. **32** Ἀπόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις⁶ καὶ Ἑλλήσιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ **33**—καθὼς καὶ ἐγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον⁷ ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.

11:1 Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ ἐγὼ Χριστοῦ.

The nature of church life

About women

11:2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί,⁸ ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις⁹ κατέχετε. **3** Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστιν, κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνὴρ, κεφαλὴ δὲ¹⁰ Χριστοῦ ὁ Θεός. **4** Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.¹¹ **5** Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῃ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει¹² τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς¹³—ἐν γὰρ ἐστὶν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ.¹⁴ **6** Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω. Εἰ δὲ αἰσχροὺς γυναικὶ τὸ κείρεσθαι¹⁵ ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω.

¹ δε **f**³⁵ C [88%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶ **KA**,B [4%] NU | long omission [8%]

² θελετε *rell* | θελεται **Σ** [10%]

³ εἰδωλοθυτον **f**³⁵ C [99%] HF,RP,OC,TR,CP | ιεροθυτον P⁴⁶ **KA**,B [1%] NU

⁴ του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης **f**³⁵ (91.2%) HF,RP,OC,TR,CP | --- **KA**,B,C (8.4%) NU | --- P⁴⁶ has a longer omission | one other reading (0.3%)

⁵ ει **f**³⁵ **KA**,B,C [98%] HF,RP,OC,CP,NU | ει δε P⁴⁶ [2%] TR

⁶ γινεσθε και ιουδαιοις **f**³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 231 P⁴⁶ **KA**,B,C [3%] NU

⁷ συμφερον **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | συμφορον P⁴⁶ **KA**,B,C [1%] NU | συμφερων [4%]

⁸ αδελφοι **f**³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶ **KA**,B,C [3%] NU

⁹ παραδοσεις *rell* | παραδωσεις [9%] CP

¹⁰ δε **f**³⁵ P⁴⁶ C [97%] HF,RP,OC,TR,CP | 1 του **KA**,B [3%] NU

¹¹ κεφαλην αυτου *rell* | ~ εαυτου 1 CP

¹² καταισχυνει *rell* | καταισχυνη [13%] | κατεσχυνη [2%]

¹³ εαυτης **f**³⁵ B [75%] HF,RP,OC,TR,CP | αυτης P^{46v} **KA**,C [25%] NU

¹⁴ εξυρημενη *rell* | ξυρημενη CP

¹⁵ κειρεσθαι **f**³⁵ [32%] CP | κειρασθαι **KA**,B,C [64%] HF,RP,OC,TR,NU | κηρασθαι [3%] | three other readings [1%]

7 Ἄνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων.¹ γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστίν. 8 Οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· 9 καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη² ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα 10—διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, διὰ τοὺς ἀγγέλους—11 πλὴν, οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός,³ ἐν Κυρίῳ. 12 Ὡσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός· τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ.

13 Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι; 14 Ἡ⁴ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις⁵ διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν; 15 Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστίν, ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται.⁶

16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος⁷ εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.

About the Lord's Supper

Some local abuses

17 Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον⁸ ἀλλ' ⁹εἰς τὸ ἥττον¹⁰ συνέρχεσθε. 18 Πρῶτον μὲν γάρ, συνερχομένων ὑμῶν ἐν¹¹ ἐκκλησίᾳ, ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. 19 Δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν¹² εἶναι ἵνα¹³ οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται¹⁴ ἐν ὑμῖν.

20 Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. 21 Ἐκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει¹⁵ ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὅς μὲν πεινᾷ, ὅς δὲ μεθύει. 22 Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; Ἡ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἶπω;¹⁶ Ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; Οὐκ ἐπαινῶ.

¹ ὑπαρχων f³⁵ P⁴⁶NC [97%] HF,RP,OC,TR,CP | 1 η A,B [3%] NU

² εκτισθη *rell* | εκκτισθη CP

³ ανηρ χωρις γυναικος ουτε γυνη χωρις ανδρος f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 5674123 P⁴⁶NA,B,C [5%] NU

⁴ η f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B,C [4%] NU

⁵ αυτη η φυσις f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 231 NA,B,C [4%] NU | η φυσις αυτης P⁴⁶

⁶ δεδωται f³⁵ P⁴⁶ [73%] HF,RP,CP | 1 αυτη NA,B [17%] OC,TR[NU] | αυτη 1 C [5%] | δεδωται [3%] | two other readings [2%]

⁷ φιλονεικος *rell* | φιλονικος (C) [16%]

⁸ κρειττον f³⁵ [85%] HF,RP,OC,TR,CP | κρεισσον (N)A,B,C [3%] NU | κρειττον [12%]

⁹ αλλ *rell* | αλλα A,B,C [11%] NU

¹⁰ ηττον f³⁵ [88%] HF,RP,OC,TR,CP | ησσον NA,B,C [2%] NU | ηττον [10%]

¹¹ εν f³⁵ NA,B,C [78%] HF,RP,OC,CP,NU | 1 τη [22%] TR

¹² αιρεσεις εν υμιν *rell* | ~ 231 [2%] CP

¹³ ινα f³⁵ NA,C [97%] HF,RP,OC,TR,CP | 1 και P⁴⁶B [3%] [NU]

¹⁴ γενωνται *rell* | γενονται [13%]

¹⁵ προλαμβανει *rell* | προσλαμβανει A [15%]

¹⁶ υμιν ειπω f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 P⁴⁶NA,B,C [5%] NU

23 Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν· ὅτι ὁ¹ Κύριος Ἰησοῦς, ἐν τῇ νυκτὶ ἣ παρεδίδοτο,² ἔλαβεν ἄρτον· **24** καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν· «Λάβετε, φάγετε·³ τοῦτό μου ἐστὶν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλῶμενον·⁴ τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.» **25** Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· «Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡσάκις ἂν⁵ πίνετε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.» **26** Ὅσάκις γὰρ ἂν⁶ ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο⁷ πίνετε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε ἄχρις οὗ ἂν⁸ ἔλθῃ.

Be careful to partake worthily

27 Ὡστε ὃς ἂν ἐσθίῃ⁹ τὸν ἄρτον τοῦτον¹⁰ ἢ πίνη¹¹ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως¹² ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ¹³ αἵματος τοῦ Κυρίου. **28** Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. **29** Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως¹⁴ κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου.¹⁵ **30** Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.

31 Εἰ γὰρ¹⁶ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν,¹⁷ οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα. **32** Κρινόμενοι δέ, ὑπὸ¹⁸ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.

33 Ὡστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. **34** Εἰ δέ¹⁹ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρῖμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάζομαι.

¹ o *rell* | --- [10%]

² παρεδίδοτο **f**³⁵ [90%] HF,RP,OC,TR,CP | παρεδιδοτο **P**⁴⁶**NA**,B,C [5%] NU | seven other readings [5%]

³ λαβετε φαγετε **f**³⁵ (91.4%) HF,RP,OC,TR,CP | --- (**P**⁴⁶)**NA**,B,C (8.3%) NU | two long omissions (0.3%)

⁴ κλωμενον **f**³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**NA**,B,C [2%] NU

⁵ αν **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | εαν **P**^{46v}**NB**,C [3%] NU | long omission A [2%]

⁶ αν **f**³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | εαν **NA**,B,C [4%] NU | --- [2%]

⁷ τουτο **f**³⁵ **P**⁴⁶ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **NA**,B,C [7%] NU

⁸ αν **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | εαν [1%] | --- **P**⁴⁶**NA**,B,C [4%] NU

⁹ εσθιη *rell* | εσθιει [25%] | three other readings **P**⁴⁶ [1%]

¹⁰ τουτον **f**³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**NA**,B,C [7%] NU

¹¹ πινη *rell* | πινει [13%] | two other readings [1%]

¹² αναξιως **f**³⁵ **P**⁴⁶A,B,C [70%] OC,TR,CP,NU | 1 του κυριου **N** [30%] RP,HF

¹³ του **f**³⁵ **P**⁴⁶**NA**,B,C [85%] HF,RP,CP,NU | --- [10%] OC,TR | long omission [5%]

¹⁴ αναξιως **f**³⁵ (98%) HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**NA**,B,C (1.5%) NU | long omission (0.5%)

¹⁵ του κυριου **f**³⁵ (98%) HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**NA**,B,C (2%) NU

¹⁶ γαρ **f**³⁵ C [97%] HF,RP,OC,TR,CP | δε **P**⁴⁶**NA**,B [3%] NU

¹⁷ διεκρινομεν (**P**⁴⁶B) *rell* | εκρινομεν [25%]

¹⁸ υπο **f**³⁵ **P**⁴⁶A [92%] HF,RP,TR | 1 του **NB**,C [8%] OC,CP[NU] (Some TRs have του; OC is in small print.)

¹⁹ δε **f**³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **P**⁴⁶**NA**,B,C [3%] NU

12:1 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. **2** Οἴδατε ὅτι ὅτε¹ ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἰδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε, ἀπα-
γόμενοι. **3** Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ λαλῶν λέγει
ἀνάθεμα Ἰησοῦν,² καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν³ εἰ μὴ ἐν Πνεύματι
Ἁγίῳ.

4 Διαίρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶν, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα. **5** Καὶ διαίρέσεις
διακονιῶν εἰσιν,⁴ καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος. **6** Καὶ διαίρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ
δὲ αὐτός ἐστιν⁵ Θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν ᾗσιν. **7** Ἐκάστῳ δὲ δίδεται ἡ
φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον.

A list of gifts

8 Ὡ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος δίδεται λόγος σοφίας· ἄλλω δὲ λόγος
γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα· **9** ἐτέρῳ δὲ⁶ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι·
ἄλλω δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ⁷ Πνεύματι· **10** ἄλλω δὲ ἐνεργήματα
δυνάμεων, ἄλλω δὲ⁸ προφητεία, ἄλλω δὲ⁹ διακρίσεις πνευμάτων· ἐτέρῳ δὲ¹⁰
γέννη γλωσσῶν, ἄλλω δὲ ἐρμηνεῖα γλωσσῶν. **11** Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν
καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἐκάστῳ καθὼς βούλεται.

An analogy from the body

12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἓν ἐστιν καὶ μέλη ἔχει πολλά,¹¹ πάντα δὲ τὰ μέλη
τοῦ σώματος τοῦ ἑνός,¹² πολλὰ ὄντα, ἓν ἐστιν σῶμα, οὕτως καὶ ὁ Χριστός.
13 Καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ Πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν—εἴτε
Ἰουδαῖοι εἴτε Ἑλλήνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι—καὶ πάντες εἰς¹³ ἐν Πνεῦμα
ἐποτίσθημεν.¹⁴ **14** Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἐν μέλος ἀλλὰ πολλά. **15** Ἐὰν
εἴπῃ ὁ πούς, «Ὅτι οὐκ εἰμὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος,» οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. **16** Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, «Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ

¹ οτε f³⁵ NA,B,C [82%] HF,RP,OC,CP,NU | --- [18%] TR

² ιησουν f³⁵ P⁴⁶ (95.6%) HF,RP,OC,TR,CP | ιησους NA,B,C (3.4%) NU | four other readings (1%)

³ κυριον ιησουν f³⁵ (93.2%) HF,RP,OC,TR,CP | κυριος ιησους P⁴⁶NA,B,C (5.2%) NU | 12 χριστον (0.8%) | long omission (0.7%)

⁴ και διαιρεσεις διακονιων εισιν *rell* | --- [14%] [homoiarcton]

⁵ εστιν f³⁵ (B) (79.5%) HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,C (20.5%)

⁶ δε f³⁵ P⁴⁶A,C [98%] HF,RP,OC,TR,CP | --- NB [2%] NU

⁷ αυτω f³⁵ N,0201 [94%] HF,RP,OC,TR,CP | ενι A,B [2%] NU | --- P⁴⁶ (C) [1%] | long omission [3%]

⁸ δε f³⁵ NA,C [98%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- P⁴⁶B,0201 [2%]

⁹ δε f³⁵ NA,C [98%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- P⁴⁶B,0201 [2%]

¹⁰ δε f³⁵ A,C [96%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NB,0201 [4%] NU

¹¹ μελη εχει πολλα f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 132 NA,B,C [4%] NU | ~ 312 P⁴⁶

¹² του ενος f³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | --- NA,B,C [7%] NU

¹³ εις f³⁵ [91%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B,C [9%] NU

¹⁴ πνευμα εποτισθημεν f³⁵ P⁴⁶NB,C [72%] HF,RP,OC,TR,CP,NU | πομα 2 [24%] | 1 εφοτισθημεν [4%] | σωμα εσμεν A

εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος,» οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. **17** Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὁσφρησις; **18** Νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἐν ἑκαστον αὐτῶν, ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν. **19** (Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἐν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; **20** Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη ἐν δὲ σῶμα.)

21 Οὐ δύναται δὲ ὁ¹ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρὶ, «Χρεῖάν σου οὐκ ἔχω»· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν, «Χρεῖάν ὑμῶν οὐκ ἔχω.» **22** Ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον, τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖά ἐστιν. **23** Καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει, **24** τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρεῖαν ἔχει. Ἀλλ’² ὁ Θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι³ περισσοτέραν δοὺς τιμὴν, **25** ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα⁴ ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη· **26** καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει⁵ πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἐν⁶ μέλος, συγχαίρει⁷ πάντα τὰ μέλη.

Functions in the Church

27 Ὑμεῖς δὲ ἐστε σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. **28** Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· πρῶτον ἀποστόλους, δεῦτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους· ἔπειτα δυνάμεις, εἴτα⁸ χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις,⁹ κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. **29** Μὴ πάντες ἀπόστολοι; Μὴ πάντες προφῆται; Μὴ πάντες διδασκαλοὶ; Μὴ πάντες δυνάμεις; **30** Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; **31** Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα.¹⁰

About agape love

Καὶ ἔτι καθ’ ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

13:1 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἢ ἥχων ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. **2** Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὅρη μεθιστάνειν,¹¹ ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν¹² εἰμι.

¹ δε ο f³⁵ P⁴⁶XB [64%] HF,RP,CP,NU | 2 A,C [18%] | 1 [8%] OC,TR | --- [10%]

² ἀλλ rell | ἀλλα XA,B,C [25%] NU

³ υστερουντι f³⁵ P⁴⁶ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | υστερουμενω XA,B,C,048 [3%] NU

⁴ σχισμα f³⁵ P⁴⁶A,B,C [58%] OC,TR,NU | σχισματα X [40%] HF,RP,CP | two other readings [2%]

⁵ συμπασχη f³⁵ [40%] CP | συμπασχει (P⁴⁶XA,B,C) [60%] HF,RP,OC,TR,NU

⁶ εν f³⁵ C [99%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- P⁴⁶XA,B [1%]

⁷ συγχαίρει f³⁵ [40%] CP | συγχαιρει (P⁴⁶)X(A,B,C) [60%] HF,RP,OC,TR,NU

⁸ ειτα f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | επειτα P⁴⁶XA,B,C [3%] NU | --- [1%]

⁹ αντιληψεις rell | αντιληψεις (P⁴⁶)XA,B [2%] NU

¹⁰ κρειττονα f³⁵ (94.2%) HF,RP,OC,TR,CP | μειζονα P⁴⁶XA,B,C (5.8%) NU

¹¹ μεθιστανειν f³⁵ A,C [97%] HF,RP,OC,TR,CP | μεθισταναι P⁴⁶B,048 [3%] NU | X omits a whole verse [homoioteleuton]

¹² ουθεν rell | ουδεν [5%] OC

3 Καὶ ἐὰν¹ ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσομαι,² ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.

Love described

4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται,³ οὐ φυσιοῦται, 5 οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν· 6 οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· 7 πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει· 8 ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει.⁴

Love contrasted

Εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γινῶσις, καταργηθήσεται· 9 ἐκ μέρους δὲ⁵ γινώσκουμεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν. 10 Ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε⁶ τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. 11 (Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν,⁷ ὡς νήπιος ἐφρόνουν,⁸ ὡς νήπιος ἐλογιζόμην·⁹ ὅτε δὲ¹⁰ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου.) 12 Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην.

13 Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

Prophecy is better than Tongues

14:1 Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. 2 Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ τῷ¹¹ Θεῷ, οὐδεὶς γὰρ ἀκούει· πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. 3 Ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. 4 Ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. 5 Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων γὰρ¹² ὁ

¹ και εαν f³⁵ K [97%] HF,RP,OC,TR,CP | καν P⁴⁶A,B,C [3%] NU

² καυθησομαι f³⁵ (50.6%) OC | καυθησωμαι C (44.7%) HF,RP,TR,CP | καυθησεται (1%) | καυθη (0.8%) | καυχησωμαι P⁴⁶KA,B (1.5%) NU | καυχησομαι 048 (0.5%) | four further variants (0.8%) (As one of the speakers at the Perry Hall Theological Forum, January, 2005, Maurice Robinson explained that he and Pierpont chose the main minority reading here because to them it was the most difficult [!!]. But people expect the Subjunctive with ἵνα, so many scribes probably made the change virtually without thinking.)

³ η αγαπη ου περπερευεται f³⁵ KC,048 (83.5%) HF,RP,OC,TR,CP[NU] | 123 περπορευεται A (2.4%) | 123 υπερπερευεται (0.5%) | 34 B (12.9%) | ~ 3412 P⁴⁶ | long omission (0.7%)

⁴ εκπιπτει f³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | πιπτει P⁴⁶KA,B,C,048 [2%] NU

⁵ δε f³⁵ [92%] HF,RP,OC,CP | γαρ P⁴⁶KA,B [8%] TR,NU

⁶ τοτε f³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶KA,B [6%] NU

⁷ ως νηπιος ελαλουν f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 312 P⁴⁶KA,B [5%] NU

⁸ ως νηπιος εφρονουν f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 312 KA,B [5%] NU

⁹ ως νηπιος ελογιζομην f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 312 KA,B [5%] NU

¹⁰ δε f³⁵ [98.5%] HF,RP,OC,TR,CP | --- KA,B,048 [1.5%] NU

¹¹ τω f³⁵ A [98%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶KB [2%] NU

¹² γαρ f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | δε P⁴⁶KA,B [3%] NU

προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις (ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύει),¹ ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομῇν λάβῃ.

Messages need to be intelligible

6 Νυνὶ² δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν³ διδαχῇ; **7** Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα· ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ διδῶ,⁴ πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; **8** Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ⁵ δῶ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον; **9** Οὕτως καὶ ὑμεῖς· διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; Ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. **10** Τοσαῦτα εἰ τύχοι γένη φωνῶν ἐστίν⁶ ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν αὐτῶν⁷ ἄφωνον. **11** Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.

12 Οὕτως καὶ ὑμεῖς· ἐπεὶ ζηλωταὶ ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε, ἵνα περισσεύητε. **13** Διόπερ⁸ ὁ λαλῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ. **14** Ἐὰν γὰρ⁹ προσεύχωμαι¹⁰ γλώσση, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν. **15** Τί οὖν ἐστίν; Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοῖ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοῖ. **16** Ἐπεὶ, ἐὰν εὐλογήσης¹¹ τῷ¹² πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου, πῶς ἐρεῖ τὸ «Ἀμήν» ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν; **17** Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται.

Paul's example

18 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου¹³ πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν,¹⁴ **19** ἀλλ' ¹⁵ ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός¹⁶ μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ

¹ διερμηνεύει f³⁵ [85%] HF,RP,OC,CP | διερμηνευη P⁴⁶ ⲬA,B,048 [14%] TR,NU | διερμηνευων [1%]

² νυνι f³⁵ [90%] HF,RP,OC,TR,CP | νυν ⲬA,B [10%] NU

³ εν f³⁵ A,B,048 [98%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- P⁴⁶ Ⲭ [2%]

⁴ διδω f³⁵ P⁴⁶ [85%] HF,RP,OC,CP | δω ⲬA,B [15%] TR,NU

⁵ φωνην σαλπινξ f³⁵ B [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 (P⁴⁶) Ⲭ(A)048 [5%] NU

⁶ εστιν f³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | εισιν P⁴⁶ ⲬA,B [6%] NU

⁷ αυτων f³⁵ (92.6%) HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶ ⲬA,B,048 (7.4%) NU

⁸ διοπερ f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | διο P⁴⁶ ⲬA,B,048 [3%] NU

⁹ γαρ f³⁵ ⲬA,048 [98%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- P⁴⁶ B [2%]

¹⁰ προσευχωμαι *rell* | προσευχομαι [15%]

¹¹ ευλογησης f³⁵ P⁴⁶ 048 [90%] HF,RP,OC,TR,CP | ευλογης ⲬA,B [10%] NU

¹² τω f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | εν B [2%] [NU] | --- P⁴⁶ ⲬA [2%]

¹³ μου f³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | --- (P⁴⁶) ⲬA,B [6%] NU

¹⁴ λαλων f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | λαλω ⲬB,048 [3%] NU | λαλειν P⁴⁶ [1%] | --- A

¹⁵ αλλ *rell* | αλλα P⁴⁶ A,B [1%] NU | --- Ⲭ

¹⁶ δια του νοος f³⁵ 048 (89.6%) HF,RP,OC,TR,CP | 12 νους (1.9%) | τω νοι ⲬA,B (7.7%) NU | εν τω νοι P⁴⁶ (0.3%) | two other readings (0.5%)

ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους¹ ἐν γλώσση.

20 Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν—ἀλλά, τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσίν τέλειοι γίνεσθε.² **21** Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι· «Ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χερίσιν ἑτέροις³ λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου,» λέγει Κύριος. **22** Ὡστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖον εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. **23** Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες γλῶσσαις λαλῶσιν,⁴ εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; **24** Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων. **25** Καὶ οὕτως⁵ τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται, καὶ οὕτως, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ Θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι, «Ὦντως ὁ Θεὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν.»⁶

There are limits

26 Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν⁷ ψαλμὸν ἔχει, διδασκὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν⁸ ἔχει, ἐρμηνείαν ἔχει. Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω.⁹ **27** Εἴτε γλῶσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω. **28** Ἐὰν δὲ μὴ ἦ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἐαυτῷ δὲ λαλεῖτω καὶ τῷ Θεῷ. **29** Προφητῇ δέ¹⁰ δύο ἢ τρεῖς λαλεῖτωσαν,¹¹ καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. **30** Ἐὰν δὲ ἄλλω ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. **31** Δύνασθε γὰρ καθ' ἓνα¹² πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται. **32** Καί, πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται. **33** Οὐ γὰρ ἐστὶν ἀκαταστασίας ὁ Θεὸς ἀλλ'¹³ εἰρήνης.

Wives are not to speak

Ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων, **34** αἱ γυναῖκες ὑμῶν¹⁴ ἐν ταῖς

¹ λογους *rell* | --- P⁴⁶ [14%]

² γινεσθε *rell* | γινεσθαι (A) [30%] some TRs

³ ετεροις f³⁵ P⁴⁶ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | ετερων NA,B,0201 [3%] NU

⁴ γλωσσαις λαλωσιν f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 NA,B [4%] NU | ~ λαλησωσιν 1 P⁴⁶

⁵ και ουτως f³⁵ (75.8%) RP | 1 ουτω (17.3%) HF,OC,TR,CP | 1 (0.8%) | --- P⁴⁶ NA,B,048,0201 (5.5%) NU | long omission (0.5%)

⁶ οντως ο θεος εν υμιν εστιν f³⁵ A,B [23%] CP,NU | ~ 231456 [75%] HF,RP,OC,TR | 23456 [1%] | 13456 N [1%] | ~ 145623 P⁴⁶

⁷ υμων f³⁵ (96.8%) HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶ NA,B,0201 (3.2%) NU

⁸ γλωσσαν εχει αποκαλυψιν f³⁵ [71%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 321 P⁴⁶ NA,B [14%] NU | 3 [5%] | --- [10%]

⁹ γινεσθω f³⁵ N [95%] HF,RP,OC,CP,NU | γενεσθω [3%] TR | γεινεσθω P⁴⁶ A,B [2%]

¹⁰ δε *rell* | --- P⁴⁶ [1%] CP

¹¹ λαλειτωσαν *rell* | λαλητωσαν [12%]

¹² ενα *rell* | 1 εκαστοι [1%] CP

¹³ αλλ f³⁵ (P⁴⁶) [70%] TR | αλλα NA,B,C [30%] HF,RP,OC,CP,NU

¹⁴ υμων f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- NA,B [3%] NU

ἐκκλησίαις σιγάτωσαν, οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται¹ αὐταῖς² λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι,³ καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. **35** Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν,⁴ ἐν οἴκῳ τοῦς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν, αἰσχρὸν γάρ ἐστίν γυναιξίν⁵ ἐν ἐκκλησίᾳ⁶ λαλεῖν.⁷ **36** Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξηλθεν; Ἡ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;

Paul gets 'authoritative'

37 Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν ὅτι⁸ Κυρίου εἰσὶν ἐντολαί.⁹ **38** Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω.¹⁰

39 Ὡστε, ἀδελφοί,¹¹ ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε.¹² **40** Πάντα¹³ εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

About resurrection

A review

15:1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐστήκατε· **2** δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε—ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκὴ ἐπιστεύσατε. **3** Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον· ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς Γραφάς, **4** καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ¹⁴ κατὰ τὰς Γραφάς, **5** καὶ ὅτι ὥφθη Κηφᾶ, εἶτα¹⁵ τοῖς δώδεκα. **6** Ἐπειτα ὥφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους¹⁶ μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ¹⁷ ἐκοιμήθησαν. **7** Ἐπειτα ὥφθη Ἰακώβῳ, εἶτα¹⁸ τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν.

¹ επιτετραπται f³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | επιτρεπεται NB [3%] NU | επιτρεπετε A [1%] | επιτετρεπται [2%]

² αυταις rell | αυτοις [2%] CP

³ υποτασσεσθαι f³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | υποτασσεσθωσαν N(A)B [2%] NU

⁴ θελουσιν rell | εθελουσιν [2%] CP

⁵ γυναιξιν f³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | γυναικι P⁴⁶NA,B [7%] NU

⁶ γυναιξιν εν εκκλησια rell | ~ 231 CP

⁷ εν εκκλησια λαλειν f³⁵ [87%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 312 P⁴⁶NA,B [3%] NU | 1 εκκλησιαις 3 [10%]

⁸ οτι f³⁵ P⁴⁶NA,B [92%] HF,RP,CP,NU | 1 του [8%] OC,TR

⁹ εισιν εντολαι f³⁵ [94%] HF,RP,OC,TR,CP | εστιν εντολη P⁴⁶A,B,048 [2%] NU | ~ 21 [1%] | εστιν [1%] | 1 αι 2 [2%] | εντολη εστιν N

¹⁰ αγνοειτω f³⁵ P⁴⁶B [89.5%] HF,RP,OC,TR,CP | αγνωειτω [6%] | αγνοειται NA,048 [1.5%] NU | five more spellings [3%]

¹¹ αδελφοι f³⁵ P⁴⁶ [80%] HF,RP,OC,TR | 1 μου NA,B,048 [20%] CP[NU]

¹² γλωσσαις μη κωλυετε f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 231 N(A)048 [2%] NU | ~ 23 εν 1 P⁴⁶(B) | εν 123 [1%]

¹³ παντα f³⁵ [93%] HF,RP,OC,TR,CP | 1 δε P⁴⁶NA,B [7%] NU

¹⁴ τη τριτη ημερα f³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 1312 P⁴⁶NA,B [3%] NU

¹⁵ ειτα rell | επειτα [10%]

¹⁶ πλειους f³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | πλειονες (N)A,B [5%] NU

¹⁷ και f³⁵ 048 [98%] HF,RP,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B [2%] NU

¹⁸ ειτα f³⁵ B [65%] HF,RP,OC,TR,NU | επειτα P⁴⁶NA,048 [35%] CP

8 Ἐσχατον δὲ πάντων, ὥσπερ ἐν τῷ ἐκτρώ-ματι, ὤφθη καὶ μοί. **9** Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμι ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. **10** Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὃς εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη· ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα—οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ¹ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ ² σὺν ἐμοί. **11** Εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

Resurrection is a fact

12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσιν τινες ἐν ὑμῖν ³ ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; **13** Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. **14** Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα ⁴ τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ ⁵ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. **15** Εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ⁷ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. **16** Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. **17** Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. **18** Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλονται. **19** Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἡλικιότατες ἐσμέν ἐν Χριστῷ ⁸ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

The sequence of events

20 Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. ⁹ **21** Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ ¹⁰ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. **22** Ὡς περ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. **23** Ἐκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ τοῦ ¹¹ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. **24** εἴτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ ¹² τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ Πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. **25** Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεῦειν ἄχρις ¹³ οὗ ἂν ¹⁴ θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. **26** Ἐσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. **27** «Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας

¹ ἀλλ *rell* | ἀλλα **NA,B** [1%] **NU**

² ἡ **f³⁵** (**P⁴⁶**)**A** [98%] **HF,RP,OC,TR,CP**[**NU**] | --- **NB,0270** [2%]

³ τινες ἐν ὑμῖν **f³⁵** [96%] **HF,RP,OC,TR,CP** | ~ 321 (**P⁴⁶**)**NA,B,C** [4%] **NU**

⁴ ἀρα **f³⁵** **P⁴⁶****B** [70%] **HF,RP,OC,TR,CP** | 1 καὶ **NA** [30%] [**NU**]

⁵ δε **f³⁵** [97%] **HF,RP,OC,TR,CP** | --- **P⁴⁶****NA,B** [3%] **NU**

⁶ ὑμῶν *rell* | ἡμῶν **B** [25%]

⁷ καὶ *rell* | 1 ἡμεῖς **CP**

⁸ ἡλικιότατες ἐσμέν ἐν χριστῷ **f³⁵** [95%] **HF,RP,OC,TR,CP** | ~ 3412 **P⁴⁶****NA,B** [5%] **NU**

⁹ ἐγένετο **f³⁵** (93.7%) **HF,RP,OC,TR,CP** | --- **P⁴⁶****NA,B** (6.3%) **NU**

¹⁰ ο **f³⁵** [97%] **HF,RP,OC,TR,CP** | --- **P⁴⁶****NA,B** [3%] **NU**

¹¹ τοῦ **f³⁵** **P⁴⁶****NA,B** [95%] **HF,RP,CP,NU** | --- [5%] **OC,TR**

¹² παραδῶ **f³⁵** [96%] **HF,RP,OC,TR,CP** | παραδίδω **P⁴⁶****NA,0270** [3%] **NU** | παραδίδοι **B** [1%]

¹³ ἀχρις **f³⁵** [98%] **HF,OC,TR,CP** | ἀχρι **P⁴⁶****NA,B** [2%] **RP,NU**

¹⁴ ἂν **f³⁵** [97%] **HF,RP,OC,TR,CP** | --- **P⁴⁶****NA,B** [3%] **NU**

αὐτοῦ.» Ὅταν δὲ εἶπη ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. **28** Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα,¹ τότε καὶ² αὐτὸς ὁ Υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ³ πάντα ἐν πᾶσιν.

Consequences of denial

29 Ἐπεὶ, τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν;⁴ **30** Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν⁵ πᾶσαν ὥραν; **31** Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω—νὴ τὴν ὑμετέραν⁶ καύχησιν⁷ ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. **32** Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος; Εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, «Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.» **33** Μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἡθὴ χρηστὰ⁸ ὁμιλίας κακαί. **34** Ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινες ἔχουσιν. Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν⁹ λέγω.¹⁰

A philosophical objection

35 Ἀλλ' ¹¹ ἐρεῖ τις, «Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται;» **36** Ἄφρον,¹² σὺ ὁ σπεῖρεις οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ. **37** Καὶ ὁ σπεῖρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπεῖρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον (εἰ τύχοι σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν). **38** Ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσιν¹³ σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ¹⁴ ἴδιον σῶμα. **39** Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ· ἀλλὰ ἄλλη μὲν¹⁵ ἀνθρώπων,¹⁶ ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν.¹⁷ **40** Καὶ σώματα ἐπουράνια καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ¹⁸ ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. **41** Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.

¹ οταν δε υποταγη αυτω τα παντα *rell* | --- **8** [15%] [homoioteleuton]

² και **f**³⁵ **8A** [98%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- **B** [2%]

³ τα **f**³⁵ **8** [98%] HF,RP,OC,TR,CP[NU] | --- **A,B** [2%]

⁴ των νεκρων **f**³⁵ [77%] HF,RP,OC,TR,CP | αυτων **P**⁴⁶**8A,B** [9%] **NU** | αυτων 12 [5%] | omit 3 or 4 words [9%]

⁵ κινδυνευομεν *rell* | 1 κατα [3%] **CP**

⁶ υμετεραν *rell* | ημετεραν **A** [15%]

⁷ καυχισιν **f**³⁵ **P**⁴⁶ (92.1%) HF,RP,OC,TR,CP | 1 αδελφοι **8A,B** (7.9%) [**NU**]

⁸ χρηστα **f**³⁵ **P**⁴⁶**8A,B** [95%] HF,RP,OC,NU | χρησθ [2%] **TR** | χριστα [3%] **CP**

⁹ υμιν *rell* | υμων [11%] **CP**

¹⁰ λεγω **f**³⁵ **A** [85%] HF,RP,OC,TR,CP | λαλω **P**⁴⁶**8B** [15%] **NU**

¹¹ αλλ *rell* | αλλα **B** [1%] **NU**

¹² αφρον **f**³⁵ [85%] HF,RP,OC,TR,CP | αφρων **P**⁴⁶**8A,B** [15%] **NU**

¹³ αυτω διδωσιν **f**³⁵ [81%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 **P**⁴⁶**8A,B** [9%] **NU** | αυτο 2 [10%]

¹⁴ το **f**³⁵ [95%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **8A,B,I'** [5%] **NU**

¹⁵ μεν *rell* | 1 σαρξ **TR**

¹⁶ [Human meat is not the same as animal meat!]

¹⁷ ιχθυον αλλη δε πτηνων (πετεινων **OC**) **f**³⁵ [96%] HF,RP(**OC**)**TR,CP** | ~ 4231 **A** [1%] | ~ σαρξ 4 (πετηνων **P**⁴⁶) 231 (**P**⁴⁶)**8B** [3%] **NU**

¹⁸ αλλ *rell* | αλλα **P**⁴⁶**A,B** [1%] **NU**

42 Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· 43 σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· 44 σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν.¹ Ἔστιν σῶμα ψυχικόν καὶ ἔστιν σῶμα² πνευματικόν.

45 Οὕτως καὶ γέγραπται· «Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, Ἀδάμ, εἰς ψυχήν ζῶσαν»· ὁ ἔσχατος Ἀδάμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. 46 Ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. 47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ Κύριος³ ἐξ οὐρανοῦ. 48 Οἶος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἶος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. 49 Καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν⁴ καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

Our turn is coming

50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται.⁵ οὐδὲ ἡ φθορά τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. 51 Ἰδού, μυστήριον ὑμῖν λέγω· Πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα,⁶ πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα 52—ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι—σαλπίσει γὰρ καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. 53 Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. 54 Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· «Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκος.» 55 «Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον; Ποῦ σου, Ἄδη, τὸ νίκος;»⁷ 56 Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος.

57 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι⁸ ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 58 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν Κυρίῳ.

¹ πνευματικόν f³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | 1 εἰ P⁴⁶KA,B,C [4%] NU

² καὶ ἐστιν σῶμα f³⁵ [82%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 P⁴⁶KA,B,C [4%] NU | omit seven words [14%] [homoioteleuton]

³ ὁ κυριος f³⁵ A (97.5%) HF,RP,OC,TR,CP | --- KB,C (2.4%) NU | πνευματικὸς P⁴⁶

⁴ φορεσωμεν f³⁵ (P⁴⁶)KA,C [82%] HF,RP,CP | φορεσομεν B,I [18%] OC,TR,NU

⁵ δυνανται f³⁵ A,C [92%] HF,RP,OC,TR,CP | δυναται KB [6%] NU | δυνατε [2%]

⁶ μεν ου κοιμηθησομεθα f³⁵ (96.4%) HF,RP,OC,TR,CP | 23 B (0.3%) NU | 232 P⁴⁶ | 13 (0.3%) | ~ 132 KA (0.7%) | ~ 32 C (0.5%) | 1 ουν 3 (0.5%) | ~ 1 ουν 32 (0.3%) | three other readings (0.5%)

⁷ κεντρον που σου αδη το νικος f³⁵ (95.1%) HF,RP,OC,TR,CP | ~ 623451 (2.9%) | 123 θανατε 56 (0.5%) | ~ 623 θανατε 51 (P⁴⁶)KB(C),088 (1.2%) NU | two other readings A (0.3%)

⁸ διδοντι rell | δοντι P⁴⁶ [35%] | two other readings [2%]

Concluding topics

About a special collection

16:1 Περὶ δὲ τῆς λογίας¹ τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. **2** Κατὰ μίαν σαββάτων,² ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅ τι ἀν³ εὐοδοῦται,⁴ ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι⁵ γίνωνται. **3** Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.⁷ **4** Ἐὰν δὲ ἡ ἄξιον⁸ τοῦ κάμει πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται.

Personal plans

5 Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν⁹ διέλθω (Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι). **6** Πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε,¹⁰ οὗ ἐὰν πορεύωμαι.¹¹ **7** Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω δὲ¹² χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέπῃ.¹³ **8** Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς, **9** θύρα γάρ μοι ἀνέωγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

This and that

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς, τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ.¹⁴ **11** Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ.¹⁵ προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρὸς με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν.

12 Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ· πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν, καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.

13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. **14** Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

¹ λογίας *rell* | λογείας NU | ευλογίας [7%]

² σαββατων *f*³⁵ [92%] HF,RP,OC,TR,CP | σαββατω *ℵ* | σαββατου A,B,C,I [2%] NU | σαββατον [6%]

³ αν *f*³⁵ *ℵ*A,C [99.5%] HF,RP,OC,TR | εαν B [0.5%] CP,NU

⁴ ευοδουται *f*³⁵ [30%] | ευοδωται *ℵ*B [61%] HF,RP,OC,TR,CP,NU | ευοδωθη A,C,088 [3%] | ευωδωτε [6%]

⁵ λογίαι *rell* | λογείαι P⁴⁶ NU

⁶ γινωνται *rell* | γινονται (P⁴⁶) [15%] CP

⁷ ιερουσαλημ *rell* | ιερουσαλημ HF,NU

⁸ η αξιον *f*³⁵ *ℵ* [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ~ 21 P⁴⁶A,B,C,088 [4%] NU

⁹ μακεδονιαν *rell* | μακεδωνιαν CP (Also the next occurrence.)

¹⁰ προπεμψητε *rell* | προπεμψηται A [10%]

¹¹ πορευωμαι *rell* | πορευομαι [11%] | πορευσωμαι [4%]

¹² δε *f*³⁵ [96%] HF,RP,OC,TR,CP | γαρ P⁴⁶*ℵ*A,B,C,088 [4%] NU

¹³ επιτρεπη *f*³⁵ [97%] HF,RP,OC,TR,CP | επιτρεψη P⁴⁶*ℵ*A,B,C [3%] NU

¹⁴ και εγω *f*³⁵ [79%] HF,RP,TR,CP | 2 P⁴⁶B [1%] | καγω *ℵ*A,C [20%] OC,NU

¹⁵ εξουθενηση *rell* | εξουθενησει [12%] CP

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί (οἶδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς), **16** ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις,¹ καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. **17** Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου² καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν³ ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· **18** ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν· ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

Final greetings

19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. Ἀσπάζονται⁴ ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα,⁵ σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. **20** Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

21 Ὁ ἁσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρί, Παύλου. **22** Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον ἡμῶν⁶ Ἰησοῦν Χριστόν,⁷ ἦτω ἀνάθεμα. Μαραναθά.

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου⁸ Ἰησοῦ Χριστοῦ⁹ μεθ' ὑμῶν. **24** Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.^{10,11}

¹ τοιουτοις *rell* | τιουτοις CP

² φουρτουνατου **f**³⁵ [85%] HF,RP,OC,TR,CP | φορτουνατου P⁴⁶ **XA**,B,C [15%] NU

³ υμων **f**³⁵ P⁴⁶ **XA** [98%] HF,RP,OC,TR,CP | υμετερον B,C [2%] NU

⁴ ασπαζονται **f**³⁵ P⁴⁶ B [96%] HF,RP,OC,TR,CP | ασπαζεται **XC** [2%] NU, some TRs | four other readings [2%] | A omits the whole verse [homoioteleuton]

⁵ πρισκιλλα **f**³⁵ C [98%] HF,RP,OC,TR,CP | πρισκα **XB** [1.5%] NU | πρεισκας P⁴⁶ | --- A see above

⁶ ημων **f**³⁵ [58%] | --- **XA**,B,C [42%] HF,RP,OC,TR,CP,NU

⁷ ιησουν χριστον **f**³⁵ [98%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **XA**,B,C [2%] NU

⁸ κυριου **f**³⁵ **XB**,C [70%] HF,RP,OC,TR,CP,NU | 1 ημων A [30%]

⁹ χριστου **f**³⁵ A,C [97%] HF,RP,OC,TR,CP | --- **XB** [3%] NU

¹⁰ αμην **f**³⁵ **XA**,C [98%] HF,RP,OC,TR,CP | --- B [2%] NU

¹¹ The citation of **f**³⁵ is based on thirty-four MSS—18, 35, 141, 201, 204, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1249, 1503, 1548, 1637, 1761, 1855, 1864, 1865, 1892, 1897, 2080, 2352, 2431, 2466, 2554, 2587, 2723 and 2817—all of which I collated myself. 2554 is a 'perfect' representative of **f**³⁵ in 1 Corinthians, as it stands. 2723 has three variations from the presumed archetype, 35 also has three (but 35's exemplar only had one), 18 has five (but its exemplar only had two); the exemplar of 141 had one, that of 2466 had three, and so on. For a book this size the uniformity is impressive. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Aegean, Bucharest, Constantinople, Trikala, Meteora, Athens, Mt. Athos [eight different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant within either () or []. I have used () for the evidence taken from *TuT*, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I used Reuben Swanson's excellent collations (*New Testament Greek Manuscripts: 1 Corinthians* [Ed. Reuben Swanson, Carol Stream, IL: Tyndale House Publishers, 2005]).

For 1 Corinthians Swanson collated 83 MSS, six being fragmentary (for any given variant set there will usually be at least 75 MSS listed), and I occasionally supplemented from Scrivener and von Soden—the percentages offered, I have used [] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed $\pm 1\%$; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed $\pm 2\%$; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed $\pm 10\%$ —by comparing Swanson with *TuT*, I believe one can make a fairly accurate extrapolation. However, I guarantee the witness of Family 35.